

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Walcherse ketens : de trans-Atlantische slavenhandel en de economie van Walcheren, 1755-1780

Kok, G.J. de

Citation

Kok, G. J. de. (2019, June 5). *Walcherse ketens : de trans-Atlantische slavenhandel en de economie van Walcheren, 1755-1780*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/73831>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/73831>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/73831> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Kok, G.J. de

Title: Walcherse ketens : de trans-Atlantische slavenhandel en de economie van Walcheren, 1755-1780

Issue Date: 2019-06-05

Bibliografie

Geraadpleegde archieven

Zeeuws Archief, Middelburg (NL-MdbZA)

- 20 (Middelburgse Commercie Compagnie – MCC).
- 25 (Burgerlijke stand Zeeland).
- 33.1 (Verzameling Handschriften en Aanwinsten).
- 33.2 (Verzameling Aanwinsten 1960).
- 98 (Familie Snouck Hurgronje, 1641-1943).
- 255 (Familie Mathias-Pous Tak van Poortvliet).
- 473 (Daniël Radermacher, 1703-1803).
- 483 (J.C. Clement).
- 508 (Rekenkamer van Zeeland, Rekenkamer C).
- 511 (Rekenkamer van Zeeland, Rekenkamer D).

Nationaal Archief, Den Haag (NL-HaNA)

- 1.01.02 (Staten-Generaal - SG).
- 1.01.47.27 (Admiraliteiten XXXVII / Van de Heim) .
- 1.01.50 (Stadhouderlijke secretarie).
- 1.04.02 (VOC).
- 1.05.01.01 (Oude West-Indische Compagnie - OWIC).
- 1.05.01.02 (West-Indische Compagnie).
- 1.05.05 (Sociëteit van Berbice - SvB).
- 1.05.06 (Verspreide West-Indische Stukken - VWIS).
- 1.05.10.01 (Gouvernementssecretarie Suriname).
- 1.05.14 (Nederlandse bezittingen op de kust van Guinea - NBKG).
- 2.01.01.07 (Staatssecretarie tijdens Koning Lodewijk Napoleon).
- 2.01.12 (Binnenlandse zaken).

Stadsarchief Amsterdam (NL-SAA)

5061 (Schout en schepenen).

5075 (Notarissen standplaats Amsterdam).

Stadsarchief Rotterdam (NL-RtmGA)

18 (Notarissen te Rotterdam).

Erfgoed Leiden (NL-LdnRAL)

506 (Notarissen ter standplaats Leiden).

Het Utrechts Archief (NL-UtHUA)

53 (Familie De Beaufort).

Zeeuwse Bibliotheek (NL-MdbZB)

Verzameling Handschriften.

Merseyside Maritime Museum, Liverpool

Davenport Papers.

Overig

Particuliere collectie Paesie.

Transatlantic Slave Trade Database (TSTD), voyages database.

Geraadpleegde gedrukte boeken en artikelen

- Aa, A.J. van der, *Biographisch woordenboek der Nederlanden*, II/2 (Haarlem 1855).
- Acemoglu, Daron, Simon Johnson en James Robinson, 'The Rise of Europe: Atlantic Trade, Institutional Change, and Economic Growth', in: *American Economic Review*, 95/3 (2005): 546-579.
- Adriaanse, J., 'De kruitmolen "De Gouden Draek" in de Wilhelminapolder', in *Arneklanken* 5/2 (2000), 20-22.
- Almeide Mendes, Antónia de , 'The Foundations of the System: A Reassessment of the Slave Trade to the Spanish Americas in the Sixteenth and Seventeenth Centuries', in: David Eltis en David Richardson, *Extending the Frontiers: Essays on the New Transatlantic Slave Trade Database* (New Haven 2008), 63-92.
- Almanach général des marchands, negocians, armateurs et fabricans de la France et de l'Europe et autres parties du monde* (Parijs 1778).
- Anstey, Roger, *The Atlantic Slave Trade and British Abolition, 1760-1810* (Londen 1975).
- Antunes, Cátia en Filipa Ribeiro da Silva, 'Amsterdam Merchants in the Slave Trade and African Commerce, 1580s-1670s', in: *Tijdschrift voor Sociale en Economische Geschiedenis* 9/4 (2012), 3-30.
- Antunes, Cátia en Filipa Ribeiro da Silva, 'Windows of Global Exchange: Dutch Ports and the Slave Trade, 1600-1800', in: *International Journal of Maritime History* 30/3 (2018), 422-441.
- Atkins, Johan, *A Voyage to Guinea, Brasil, and the West-Indies* (tweede editie, Londen 1737).
- Baalen Carla van en J.R. Bruijn, *Van Zeeman tot residentieburger: Cornelis de Jong van Rodenburgh (1762-1838)* (Hilversum 1996).
- Balai, Leo, *Het slavenschip Leusden. Slavenschepen en de West-Indische Compagnie, 1720-1738* (Zutphen 2011).
- Balai, Leo, *Geschiedenis van de Amsterdamse slavenhandel* (Zutphen 2013).
- Barbot, Jean, *A description of the coasts of north and south-Guinea, and of Ethiopia inferior (...)* (Londen 1732).
- Beckert, Sven, *Empire of Cotton. A Global History* (New York 2015).
- Behrendt, Stephen D., 'Markets, Transaction Cycles, and Profits: Merchant Decision Making in the British Slave Trade', in: *The William and Mary Quarterly* 58/1 (2001), 171-204.
- Bekker, Elisabeth, wed. A. Wolff, *Beemster winter-buitenleven: twee brieven* (Amsterdam 1778).

- Bick, Alexander, *Governing the Free Sea: The Dutch West India Company and Commercial Politics, 1618-1645* (Dissertatie Princeton University, 2012).
- Blackburn, Robin, *The Making of New World Slavery. From the Baroque to the Modern, 1492-1800* (Londen 1997).
- Blom, Anthony, *Verhandeling over den landbouw in de colonie Suriname* (Haarlem 1786).
- Bolingbroke, Henry, *A Voyage to the Demerary* (Londen 1807).
- Bomme, Servaas, *Korte Adstructie dat de schade op de slaven in 't schip Middelburgs Welvaren, Kapteyn Job Gerritssen, in geen Avari Grosse kan werden geleden, of dat hier in cas subject Avari Grosse geen plaats hebben kan* (Middelburg 1752).
- Boogaart, Ernst van den en Piet Emmer, 'The Dutch Participation in the Atlantic Slave Trade, 1596-1650', in: H.A. Gemery en J.S. Hogendorn (red.), *The Uncommon Market : Essays in the Economic History of the Atlantic Slave Trade* (New York 1979), 367-369.
- Borde, Gerrit la, *'t Koopmans Boekhouden* (Amsterdam 1774).
- Boulle, Pierre H., 'Slave Trade, Commercial Organization and Industrial Growth in Eighteenth-Century Nantes', in: *Revue Française d'Histoire d'Outre-mer* 59/214 (1972), 70-112.
- Boulle, Pierre H., 'Marchandises de traite et développement industriel dans la France et l'Angleterre du XVIIIe siècle', in: *Revue Française d'Histoire d'Outre-mer* 62/226 (1976), 309-330.
- Boyse, Gordon, *Information, mediation and institutional development. The rise of large-scale enterprise in British shipping, 1870-1919* (Manchester 1995).
- Brandon, Pepijn en Ulbe Bosma, 'The impact of Atlantic slavery on the Dutch economy in the second half of the eighteenth century', nog te publiceren (2019).
- Brasser, Jasper Jaspersen, *Beschryvinge der stad Vlissinge* (uitgave Vlissingen 2018).
- Brieven over het bestuur der colonien Essequibo en Demerary gewisseld tussen de heeren Aristodemus en Sincerus nevens bylagen tot deeze briefwisseling, vierde stuk* (Amsterdam 1786).
- Brieven over het bestuur der colonien Essequibo en Demerary gewisseld tussen de heeren Aristodemus en Sincerus nevens bylagen tot deeze briefwisseling, negende stuk* (Amsterdam 1787).
- Broeke, Willem van den, 'Stedelijke bedrijvigheid', in: Jeanine Dekker e.a. (red.), *Middelburg. Gezicht van de stad* (Vlissingen 2017).
- Bruijn, Jaap, *Zeegang. Zeevarend Nederland in de achttiende eeuw* (Zutphen 2016).
- Bijl, Murk van der, *Idee en Interest. Voorgeschiedenis, verloop en achtergronden van de politieke twisten in Zeeland en vooral in Middelburg tussen 1702 en 1715* (Groningen 1981).

Bibliografie

- Blom, Anthony, *Verhandeling van den landbouw in de colonie Suriname* (Amsterdam 1787).
- Brahe, Jan Jacob, *Vlissings Eeuw-Vreugde* (Vlissingen 1773).
- Broeke, Martin van den, 'Het Pryeel van Zeeland'. *Buitenplaatsen op Walcheren 1600-1820* (Hilversum 2016).
- Broeze, F.J.A., 'Rederij', in: *Maritieme geschiedenis der Nederlanden, deel 3* (Bussum 1977).
- Bruggen, B.E. van, 'Schepen, ontwerp en bouw', in: *Maritieme geschiedenis der Nederlanden, III* (Bussum 1977), 15-58.
- Brusse, Paul, *Gevalen stad. Stedelijke netwerken en het platteland. Zeeland 1750-1850* (Zwolle 2011).
- Brusse, Paul, 'Periferie of centrum of iets daartussenin. De positie van de Zeeuwse zeehavens en handel in de Lage Landen vanaf de late Middeleeuwen', in: *Zeeland en de wijde wereld* (Middelburg 2012), 11-25.
- Buchanan, Brenda J., 'Meeting standards: Bristol powder makers in the eighteenth century', in: Brenda J. Buchanan (red.), *Gunpowder: The History of an International Technology* (Bath 1996).
- Buchanan, Brenda J., 'The Africa Trade and the Bristol Gunpowder Industry', in: *Transactions of the Bristol & Gloucestershire Archeological Society* 118 (2000), 133-156.
- Butel, Paul, 'France, the Antilles, and Europe in the seventeenth and eighteenth centuries: renewals of foreign trade', in: James D. Tracy (red.), *The Rise of Merchant Empires. Long-distance Trade in the Early Modern World, 1350-1750* (Cambridge 1993), 153-173.
- Buijnsters, P.J., *Wolff & Deken* (Leiden 1984).
- Cheyns, Mathias, *Zeeuwse schepen voor Azië. Het scheepsbouwbedrijf van de kamer Zeeland van de VOC in de eerste helft van de 18^e eeuw* (licentiaatscriptie Universiteit Gent).
- Crouzet, François, *Capital Formation in the Industrial Revolution* (Londen 1972).
- Cuenca-Esteban, Javier, 'Statistics of Spain's Colonial Trade, 1747-1820: New Estimates and Comparisons with Great Britain', in: *Journal of Iberian and Latin American Economic History*, XXVI, 2008/3.
- Cuyningen, P.J. van, *Behoudend maar buigzaam. Boeren in West-Zeeuws-Vlaanderen, 1650-1850* (Wageningen 2000).
- Dalrymple-Smith, Angus en Ewout Frankema, 'Slave Ship Provisioning in the Long 18th Century. A Boost to West-African Commercial Agriculture?', in: *European Review of Economic History* 21/2 (2017).

- Daudin, Guillaume, 'Comment calculer les profits de la traite?', in : *Revue Française d'outre-Mers* 89/336-337 (2002).
- Degrandpré, L., *Voyage à la côte occidentale d'Afrique, fait dans les années 1786 et 1787* (Parijs 1801).
- De Koopman, of weekelyksche by-dragen ten opbouw van neerlands koophandel en zeevaard*, 7/55 (1766).
- De Middelburgse Avanturier of het leven van een burger persoon* (Amsterdam 1760).
- De Politieke Kruyer*, nr. 227 (1785).
- De Wete*, 27/2 (april 1998).
- De Wete*, 31/3 (juli 2002).
- De Wete*, 36/3 (juli 2007).
- Dillen, J.G. van, *Bronnen tot de geschiedenis der Wisselbanken (Amsterdam, Middelburg, Delft, Rotterdam). Tweede stuk* (Den Haag 1925).
- Dillen, J.G. van, 'Memorie betreffende de kolonie Suriname', in: *Economisch-Historisch Jaarboek* 24 (Den Haag 1950), 162-167.
- Dresser, Madge, *Slavery Obscured: The Social History of the Slave Trade in Bristol* (Londen 2001).
- Druenen, Peter van, *Vissers, kapers, arbeiders. Vlissingen 700 jaar stadsrechten* (Vlissingen 2015).
- Dutch-Asiatic Shipping*, online beschikbaar op resources.huygens.knaw.nl/das [bezocht op 26 september 2018].
- Duquet, Nils, 'De Belgische defensie-industrie: van vuurwapens tot hoogtechnologische componenten', in: Tomas Baum, Sara Depauw en Nils Duquet (red.), *Belgische wapenhandel. Een politiek, economisch en ethisch hangijzer* (Leuven 2014), 33-48.
- Duquette, Nicolas J., 'Revealing the relationship between ship crowding and slave mortality', *Journal of Economic History* 74/2 (2014), 535-552.
- Eltis, David en Stanley L. Engerman, 'The Importance of Slavery and the Slave Trade to Industrializing Britain', in: *The Journal of Economic History* 60/1 (2000), 123-144.
- Eltis, David, *The Rise of African Slavery in the Americas* (New York 2000).
- Eltis, David, Frank D. Lewis en David Richardson, 'Slave prices, the African slave trade, and productivity in the Caribbean, 1674-1807', in: *Economic History Review*, 63/4 (2005), 673-700.
- Eltis, David, Piet Emmer en Frank D. Lewis, 'More than profits? The contribution of the slave trade to the Dutch economy: assessing Fatah-Black and Van Rossum', in: *Slavery & Abolition* 37/4 (2016), 724-735.
- Emmer, P.C., 'De laatste slavenreis van de Middelburgsche Commerciale Compagnie', in: *Economisch- en sociaal-historisch jaarboek* 34 (1971), 72-123.

- Emmer, P.C., *Engeland, Nederland, Afrika en de slavenhandel in de negentiende eeuw* (Leiden 1974).
- Emmer, P. C., 'The Dutch and the making of the second Atlantic System', in: *Slavery and the Rise of the Atlantic System* (Cambridge 1991), 75-96.
- Emmer, P.C., *De Nederlandse slavenhandel, 1500-1850* (Amsterdam 2003).
- Emmer, P.C., 'The Myth of Early Globalisation: The Atlantic Economy, 1500-1800', in: *European Review* 9/ 1 (2004), 37-47.
- Emmer, P. C., 'The Dutch and the Atlantic Challenge, 1600-1800', in: P.C. Emmer, O. Pétré-Grenouilleau en J.V. Roitman (red.), *A Deus ex Machina Revisited. Atlantic Colonial Trade and European Economic Development* (Leiden 2006), 151-177.
- Emmer, P.C., 'Winst in de marge? Een reactie van Piet Emmer op Matthias van Rossum en Karwan Fatah-Black, 'Wat is winst? De economische impact van de Nederlandse trans-Atlantische slavenhandel'', in: *Tijdschrift voor Sociale en Economische Geschiedenis (TSEG)*, 9/4 (2012), 64-70.
- Encyclopedie van Zeeland*, encyclopedievanzeeland.nl [bezoekt op 15 september 2017].
- Engerman, Stanly L., 'The Slave Trade and British Capital Formation in the Eighteenth Century: A Comment on the Williams Thesis', in: *The Business History Review* 46/4 (1972), 430-443.
- Enthoven, Victor, 'Veel vertier. De Verenigde Oostindische Compagnie in Zeeland. Een economische reus op Walcheren', in: *Archief. Mededelingen van het Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen*, 1989, 49-127.
- Enthoven, Victor, 'Tussen hoop en vrees: de Schotse stapel in Veere anno 1772', in: *Zeeland* 7/2 (1998), 41-51.
- Enthoven, Victor, 'An Assessment of Dutch Transatlantic Commerce, 1585-1817' in: Johannes Postma en Victor Enthoven (red.), *Riches from Atlantic Commerce. Dutch Transatlantic Trade and Shipping, 1585-1817* (Leiden 2005).
- Enthoven, Victor, 'Dutch Crossings. Migration between the Netherlands and the New World, 1600-1800', in: *Atlantic Studies: Literary, Cultural and Historical Perspectives*, 2/2 (2005), 153-176.
- Enthoven, Victor, 'De Witte Leeuw en de '20. and Odd Negroes'', in: Maurits Ebben, Henk den Heijer en Joost Schokkenbroek (red.), *Alle streken van het kompas. Maritieme geschiedenis in Nederland* (Zutphen 2010), 233-248.
- Enthoven, Victor, 'Pinassen, jachten en fregatten. Schepen in de Nederlandse trans-Atlantische slavenhandel', in: Remmelt Daalder, Dirk J. Tang en Leo Balai (red.), *Slaven en schepen in het Atlantische gebied* (Leiden 2013), 50-64.
- Evans, Chris en Göran Rydén, *Baltic Iron in the Atlantic World in the Eighteenth Century* (Leiden 2007).

- Evans, Chris, "'Guinea Rods' and 'Voyage Iron': Metals in the Atlantic Slave Trade, their European Origins and African Impacts', gepresenteerd op de *Economic History Society annual conference*, Universiteit van Wolverhampton, maart 2015.
- Evans, Chris en Göran Rydén, "'Voyage Iron': an Atlantic Slave Trade Currency, its European origins, and West-African Impact', in: *Past & Present* 239/1 (2018).
- Everaert, John, *De Franse slavenhandel; organisatie, conjunctuur en sociaal milieu van de driehoekshandel, 1763-1793* (Brussel 1978).
- Falconbridge, Alexander, *An account of the slave trade on the coast of Africa* (London 1788).
- Fatah-Black, Karwan, *White Lies and Black Markets. Evading Metropolitan Authority in Colonial Suriname, 1650-1800* (Leiden 2015).
- Fatah-Black, Karwan en Mike de Windt, 'De ontbrekende schakels tussen compagnie en consumptie. Wie waren de grote opkopers bij de veilingen van de VOC in Zeeland in de achttiende eeuw?', in: *Tijdschrift voor Geschiedenis* 131/3 (2018), 475-499.
- Fermin, A. A., *Cacao in Middelburg. Archiefonderzoek naar de opkomst en de neergang van de Middelburgse cacao- en chocoladeindustrie, 1703-1869* (ongepubliceerd werkstuk Universiteit Leiden, 1991).
- Findlay, Ronald en Kevin H. O'Rourke, *Power and Plenty: Trade, War, and the World Economy in the Second Millennium* (Princeton 2007).
- Fokken, Margriet en Barbara Henkes, *Sporen van het slavernijverleden in Groningen* (Groningen 2016).
- Fokker, Gerrit Adriaan, *De Lomberd en de Bank van Leening te Middelburg* (Middelburg 1872).
- Frossard, B.J., *De zaak der negerslaaven, en der inwooneren van Guinea* (Den Haag 1790).
- Gaastra, Femme, *Geschiedenis van de VOC* (Zutphen 2009).
- Gallandat, D.H., 'Noodige onderrichtingen voor de slaafhandelaren', in: *Verhandelingen uitgegeven door het Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen*, I (Middelburg 1769), 422-460.
- Gallandat, D.H. 'Beschryving van een zonderling stuk yvoor', in: *Verhandelingen van het Zeeuwsch Genootschap*, II (1782).
- Goslinga, Cornelis, *The Dutch in the Caribbean and in the Guianas, 1680-1791* (Assen 1985).
- Goudsmit, M. Th. *Geschiedenis van het Nederlandsche zeerecht* (Den Haag 1882).
- Greene, Jack P. *Pursuits of Happiness. The social development of early modern British colonies and the formation of American culture* (Chapel Hill 1988).
- Groot Placaet-boeck vervattende de placaaten, ordonnantien en edicten van de Hoog. Mog. Heeren Staten Generaal der Vereenigde Nederlanden (...)* (Amsterdam 1796).

Bibliografie

- Groot-Teunissen, Ineke de, 'Herman van Coopstad en Isaac Jacobus Rochussen. Twee Rotterdamse slavenhandelaren in de achttiende eeuw', in: *Rotterdams Jaarboekje* 2005, 171-201.
- Haggerty, Sheryllyne, 'Risk and risk management in the Liverpool slave trade', in: *Business History* 51/6 (2009), 817-834.
- Hart, S., 'Rederij', in: *Maritieme geschiedenis der Nederlanden, deel 2* (Bussum 1977).
- Hartkamp-Jonxis, Ebeltje, 'Sits en katoendruk, handel en fabricage in Nederland', in: Hartkamp-Jonxis (red.), *Sits. Oost-west relaties in textiel*, 31-41.
- Hartsinck, J.J., *Beschrijving van Guiana of de Wilde Kust in Zuid-America II* (Amsterdam 1770).
- Hartigh, Saskia den, *Rotterdam and the Transatlantic Slave Trade* (ongepubliceerde masterscriptie Erasmus Universiteit Rotterdam, 2014).
- Hedendaegsche historie, of tegenwoordige staat der Vereenigde Nederlanden*, deel XI (gedrukt bij Isaac Tirion, Amsterdam 1738).
- Heerma van Voss, Lex, 'Introduction', in: Lex Heerma van Voss (red.), *Petitions in Social History* (Cambridge 2002).
- Hende, Petra van den, *Cornelis van Kakom, slaafhaalder. Een biografische benadering van de slavenhandel van de Middelburgse Commercie Compagnie, 1764-1790* (doctoraalscriptie Universiteit Leiden 2005).
- Heijden, Paul van der, *Buskruit voor de wereldzeeën. De opgraving van kruitfabriek De Eendracht in Middelburg* (Hoorn 2010).
- Heijer, Henk den, *Goud, ivoor en slaven. Scheepvaart en handel van de Tweede Westindische Compagnie op Afrika, 1674-1740* (Zutphen 1997).
- Heijer, Henk den, *De geoctrooieerde compagnie* (Deventer 2005).
- Heijer, Henk den en Victor Enthoven, 'Nederland en de Atlantische wereld, 1600-1800: Een historiografisch overzicht', in: *Tijdschrift voor Zeegeschiedenis* 24/2 (2005), 147-166.
- Heijer, Henk den, 'Over warme en koude landen'. Mislukte Nederlandse volksplantingen op de Wilde Kust in de zeventiende eeuw', in: *De Zeventiende Eeuw* 21/1 (2005), 79-90.
- Heijer, Henk den, 'Een Afrikaan in Leids laken. De Nederlandse textielhandel in West-Afrika, 1600-1800', in: Maurits Ebben, Henk den Heijer en Joost Schokkenbroek (red.), *Alle streken van het kompas. Maritieme geschiedenis in Nederland* (Zutphen 2010), 277-294.
- Heijer, Henk den, *Geschiedenis van de WIC* (Zutphen 2013).
- Het groote tafereel der dwaasheid* (eerste druk 1720).

- Heuvel, Hendrik Herman van den, 'Antwoord op de vraag (...) Welk is de grond van Hollandsch koophandel (...)', in: *Verhandelingen uitgegeeven door de Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen te Haarlem*, deel XIV (Haarlem 1775), 1-161.
- Hofenk de Graaff, Judith H., 'De techniek van sits en katoendruk', in: Ebeltje Hartkamp-Jonxis (red.), *Sits. Oost-west relaties in textiel* (Zwolle 1987), 22-30.
- Hondius, Dienke e.a., *Gids Slavernijverleden Amsterdam* (Amsterdam 2014).
- Hoving, Ab en Jeroen van der Vliet, 'A bespoke elephant', in: *The Rijksmuseum Bulletin* 60/2 (2012).
- Hulde aan de nagedachtenis van wijlen Jan Guepin, weleer schepen en raad der stad Vlissingen, en aldaar overleden in den jare 1766* (1766).
- Hyde, F. E., B. B. Parkinson, and S. Marriner, 'The Nature and Profitability of the Liverpool Slave Trade', in: *Economic History Review* V (1953), 368-377.
- Inikori, Joseph, 'Market Structure and the Profits of the British African Trade in the Late Eighteenth Century', in: *The Journal of Economic History*, vol. 41, nr. 4 (1981), 745-776.
- Inikori, Joseph, *Africans and the Industrial Revolution in England. A Study in International Trade and Economic Development* (Cambridge 2002).
- Jacobs, Els, *Koopman in Azië. De handel van de Verenigde Oost-Indische Compagnie tijdens de 18de eeuw* (Zutphen 2000).
- Johnson, Marion, 'The Ounce in Eighteenth-Century West African Trade', in: *Journal of African History* VII/2 (1966), 197-214.
- Jong, Cornelius de, *Reize naar de Caribische eilanden in de jaren 1780 en 1781* (Haarlem 1807).
- Journals of the Board of Trade and Plantations*, 84 (1777).
- Kesteloo, H.M., 'De stadsrekeningen van Middelburg, IX. 1700-1810', in: *Archief. Vroegere en latere mededelingen voornamelijk in betrekking tot Zeeland* 8/5 (1902), 199-202.
- Kok, Gerhard de en Harvey M. Feinberg, 'Captured on the Gold Coast. "Illegal" Enslavement, Freedom and the Pursuit of Justice in Dutch Courts, 1746-1750', in: *Journal of Global Slavery* 1/2-3 (2016), 274-295.
- Kok, Gerhard de, 'Cursed Capital. The Economic Impact of the Transatlantic Slave Trade on Walcheren around 1770', in: *Tijdschrift voor Sociale en Economische Geschiedenis* 13/3 (2016), 1-27.
- Kok, Gerhard de en Karin Lurvink, 'Facilitating slavery. The international involvement of Dutch merchants in the slave trade (1718-1770)', paper voor de *European Social Science and History Conference*, Belfast 2018.
- Klein, Herbert S., *The Atlantic Slave Trade* (Cambridge 2010).
- Klooster, Wim, *Illicit Riches* (Leiden 1998).

Bibliografie

- Klooster, Wim, 'An Overview of Dutch Trade with the Americas, 1600-1800', in: Victor Enthoven and Johannes Postma (red.), *Riches from Atlantic Commerce: Dutch Trans-Atlantic Trade and Shipping, 1585-1817* (Leiden 2003), 365-384.
- Klooster, Wim, *The Dutch Moment. War, Trade, and Settlement in the Seventeenth-Century Atlantic World* (Ithaca, NY 2016).
- Kramer, Klaas, 'Plantation Development in Berbice from 1753 to 1779: the shift from the interior to the coast', in: *Nieuwe West-Indische Gids* 65, nr. 1/2 (Leiden 1991).
- Kruijtzter, Gijs, 'European Migration in the Dutch Sphere', in: Gert Oostindie (red.), *Dutch Colonialism, Migration and Cultural Heritage* (Leiden 2008), 57-154.
- Kust van Guinea, Vol. 1* (Rotterdam 1850).
- Labarthe, P., *Voyage a la Côte de Guinée ou Description des Côtes d'Afrique (...)* (Parijs 1805).
- Laet, Johannes de, *Historie ofte Iaerlijk Verhael van de verrichtinghen der Geoctroyeerde West-Indische Compagnie (...)* (Leiden 1644).
- Lawrence, Ruth (red.), *Colonial Families of America* (New York, ongedateerd).
- Leune, J.M.G., *Lillo en Liefkenshoek, 3c* (Brussel 2006).
- Linden, Joannes van der, *Regtsgeleerd, practicaal en koopmans handboek (...)* (Amsterdam 1806).
- Longmore, Jane, 'Cemented by the Blood of a Negro?' The impact of the Slave Trade on Eighteenth-Century Liverpool', in: David Richardson, Suzanne Schwarz en Anthony Tibbles (red.), *Liverpool and Transatlantic Slavery* (Liverpool 2007), 227-251.
- Loo, I. van 'Kaapvaart, slavenhandel en smokkelhandel. De Zeeuwse risicovolle scheepvaart in de Gouden Eeuw (1585-1800), een inleiding', in: *Zeeland* 15/3 (2006), 105-109.
- Lucassen, Jan, *Dutch Long Distance Migration. A Concise History 1600-1900*, IISG-Research Papers (Amsterdam 1991), 22-23.
- Luiten van Zanden, Jan en Arthur van Riel, *Nederland 1780-1914. Staat, instituties en economische ontwikkeling* (Meppel 2000).
- Lurvink, Karin, 'The Insurance of Mass Murder. The development of slave life insurance policies of Dutch private ships', in: *Enterprise & Society* 19/4 (2018).
- Manx National Heritage Library*, nr. 14 (2007).
- Marée, J.A. de, *Reizen op en beschrijving van de Goudkust van Guinea, deel II* (Amsterdam 1818).
- Marx, Karl, *Das Kapital. Kritik der politischen Oekonomie* (tweede druk, Hamburg 1872).

- Mathias, Peter, 'Risk, Credit and Kinship in Early Modern Enterprise', in: John J. McCusker en Kenneth Morgan (red.), *The Early Modern Atlantic Economy* (Cambridge 2000), 15-35.
- McCloskey, Deirdre, *Bourgeois Dignity. Why Economics Can't Explain the Modern World* (Chicago 2010).
- McWatters, C.S., 'Investment returns and la traite négrière: evidence from eighteenth-century France', in: *Accounting, Business & Financial History* 18/2 (2008), 161-185.
- McWatters, C.S. en Y. Lemarchand, 'Accounting for triangular trade', in: *Accounting, Business & Financial History* 19/2 (2009), 189-212.
- Meertens, P.J., 'Willemsen, Jacobus', in: D. Nauta e.a. (red.), *Biografisch lexicon voor de geschiedenis van het Nederlands protestantisme* (Kampen 1978).
- Mees, Willem Cornelis, *Proeve eener geschiedenis van het bankwezen in Nederland gedurende den tijd der Republiek* (Rotterdam 1838).
- Metcalf, George, 'Gold, Assortments and the Trade Ounce: Fante Merchants and the Problem of Supply and Demand in the 1770s', in: *Journal of African History* 28 (1987), 27-41.
- Miller, Joseph C., *Way of Death. Merchant Capitalism and the Angolan Slave Trade, 1730-1830* (Madison 1988).
- Missive van de Vergadering van Thienen aan Haar Hoog Mogende, in dato 19 October 1786.*
- Moine de L'Espine, Le en Isaac le Long, *De Koophandel van Amsterdam, II*, (negende druk Rotterdam 1780).
- Molhuysen, P.C. en P.J. Blok, *Nieuwe Nederlandsch Biografisch Woordenboek*, deel III (Leiden 1914).
- Morgan, Kenneth, *Slavery, Atlantic Trade and the British Economy, 1660-1800* (Cambridge 2000).
- Morgan, Kenneth, 'Remittance Procedures in the Eighteenth-Century British Slave Trade', in: *The Business History Review* 79/4 (2005), 715-749.
- Morgan, Kenneth, 'Liverpool's Dominance in the British Slave Trade, 1740-1807', in: David Richardson, Suzanne Schwartz en Anthony Tibbles (red.), *Liverpool and Transatlantic Slavery* (Liverpool 2007).
- Muller, Joachim Fredrik, 'Antwoord over de egale geldspecien', in: *Verhandelingen* 13 (Middelburg 1786), 119-201.
- Naamwyzer aantonnende alle de namen en woonplaatsen van de Edele Agtbare Magistraat der Stad Middelburg in Zeeland (...), 10/17* (Middelburg 1765).
- Nader Prolongatie van het Octroy voor de Westindische Compagnie (...)* (Den Haag 1730).
- Nadere ordonnantie op het loon van de makelaars* (Middelburg 1734).
- Nagtglas, Frederik, *Levensberichten van Zeeuwen*, deel I (Middelburg 1890).

Bibliografie

- Nanninga, J.G., *Bronnen tot de geschiedenis van den Levantschen handel, 1590-1826*, deel 4/2 (reeks Rijks Geschiedkundige Publicatiën 120, Den Haag 1966).
- Nederlandsche jaerboeken*, V (Amsterdam 1770).
- Netscher, P.M., *Geschiedenis van de koloniën Essequebo, Demerary en Berbice, van de vestiging der Nederlanders aldaar tot op onzen tijd* (Den Haag 1888).
- Netscher, P.M., *Les Hollandais au Brésil. Notice historique sur les Pays-Bas et le Brésil au XVIIe siècle* (Den Haag 1853).
- Niekerk, J.P. van, *The Development of the Principles of Insurance Law in the Netherlands from 1500 to 1800*, Volume I (Kaapstad 1998).
- Nierstrasz, Chris, *Rivalry for Trade in Tea and Textiles. The English and Dutch East India Companies (1700-1800)* (2015).
- Nieuwe Nederlandsche Jaarboeken*, vol 1 (Leiden 1766).
- Nieuwe verhandelingen van het Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen*, deel I (Middelburg 1807).
- Oostindie, Gert en Karwan Fatah-Black, *Sporen van de slavernij in Leiden* (Leiden 2017).
- Ordonnantie op het proeven, gouseren, lossen en slepen der dranken die van graanen gedistileert zyn; als mout-brandewyn, genever, anys, en rossolis, van buiten binnen deze stad inkomende* (Middelburg 1749).
- Oudermeulen, Cornelis van der, *Iets dat tot voordeel der deelgenooten van de Oost Indische Compagnie en tot nut van ieder ingezeten van dit gemeenebest kan strekken* (1785).
- Overtveldt, Matthias van, 'In het voetspoor van de West-Indische Compagnie: de Middelburgse Commercie Compagnie en de Zeeuwse arbeidsmarkt voor zeelieden in de achttiende eeuw', in: *Archief. Mededelingen van het Koninklijk Zeeuws Genootschap der Wetenschappen* (2008), 47-72.
- Pearson, Robin en David Richardson, 'Social Capital, Institutional Innovation and Atlantic Trade Before 1800', in: *Business History* 50/6 (2008), 765-780.
- Paesie, Ruud, *Lorrendrayen op Africa. De illegale goederen- en slavenhandel op West-Afrika tijdens het achttiende-eeuwse handelsmonopolie van de West-Indische Compagnie, 1700-1734* (Amsterdam 2008).
- Paesie, Ruud, 'Zeeuwen en de slavenhandel. Een kwantitatieve analyse', in: *Zeeland* 19/1 (2010), 2-13.
- Paesie, Ruud, *Voor zilver en Zeeuws belang. De rampzalige Zuidzee-expeditie van de Middelburgse Commercie Compagnie, 1724-1727* (Zutphen 2012).
- Paesie, Ruud, *De geschiedenis van de MCC* (Zutphen 2014).
- Paesie, Ruud, *Slavenopstand op de Neptunus. Kroniek van een wanhoopsdaad* (Zutphen 2016).

- Paesie, Ruud, *Sociëteit van Essequibo. Op- en ondergang van een coöperatieve scheepvaartonderneming, 1771-1788* (Vlissingen 2017).
- Paesie, Ruud, 'Handel overzee', in: Jeanine Dekker e.a., *Middelburg. Gezicht van de stad* (Vlissingen 2017).
- Pareau, A.M., 'Nederlandsche glasgraveurs en glasëtsers en hun werk', in: *Jaarverslag van het Koninklijk Oudheidkundig Genootschap te Amsterdam* (Amsterdam 1900).
- Park, James Allan, *A Sytem of the Law of Marine Insurances* (Dublin 1809).
- Parmentier, Jan, 'De rederij Radermacher & Steenhart (1730-1734). Zeeuwse Guinea-vaart en slavenhandel met Zuidnederlandse participatie', in: *Tijdschrift voor Zeegeschiedenis* 11/2 (1992), 137-151.
- Pétré-Grenouillou, Olivier, *L'argent de la traite. Milieu négrier, capitalisme et développement : un modèle* (Parijs 1996).
- Pétré-Grenouilleau, Olivier, *Les Traités négriers. Essai d'Histoire Globale* (Parijs 2004).
- Polanyi, Karl, *The Great Transformation. The Political and Economic Origins of Our Time* (New York 1944).
- Polanyi, Karl, 'Sortings and 'Ounce Trade' in the West African Slave Trade', in: *Journal of African History* V/3 (1964), 381-393.
- Polanyi, Karl, *Dahomey and the Slave Trade: an Analysis of an Archaic Economy* (Washington 1968).
- Polderdijk, F.P., 'De houtzaagmolens bij Nieuwland, 1722-1902', in: *Archief. Vroegere en latere mededeelingen voornamelijk in betrekking tot Zeeland* (1936).
- Porter, Michael, 'The Five Competitive Forces that Shape Strategy', in: *Harvard Business Review* 88/1 (2008).
- Posthumus, N.W., *Nederlandsche prijsgeschiedenis I* (Leiden 1943).
- Postma, Johannes, *The Dutch in the Atlantic Slave Trade, 1600-1815* (Cambridge 1990).
- Postma, Johannes, *Dutch Shipping and Trade with Surinam, 1683-1795* (database).
- Price, Jacob, 'Credit in the slave trade and plantation economies', in: Barbara L. Solow (red.), *Slavery and the Rise of the Atlantic System* (Cambridge 1991).
- Price, Jacob, 'The Imperial Economy, 1700-1776', in: P. J. Marshall and Alaine Low (red.), *The Oxford History of the British Empire: Volume II: The Eighteenth Century* (Oxford 1998).
- Priester, P. R., *Geschiedenis van de Zeeuwse landbouw, circa 1600-1910* (Houten 1998).
- Proyart, Abbé, *Histoire de Loango, Kakonge, et autres Royaumes d'Afrique (...)* (Parijs 1776).
- Prunea de Pommegorge, Antoine Edme, *Description de la nigrite* (Amsterdam 1789).

- Radburn, Nicholas James, *William Davenport, the Slave Trade, and Merchant Enterprise in Eighteenth-Century Liverpool* (ongepubliceerde masterscriptie, Universiteit van Wellington 2009).
- Radburn, Nicholas, Keeping “the wheel in motion”: Trans-Atlantic Credit Terms, Slave Prices, and the Geography of Slavery in the British Americas, 1755-1807’, in: *The Journal of Economic History* 75/3 (2015), 660-689.
- Rawley, James A., *London, Metropolis of the Slave Trade* (Columbia 2003).
- Rediker, Marcus, *The Slave Ship. A Human History* (New York 2007).
- Rees, O. van, *Geschiedenis der staathuishoudkunde in Nederland tot het einde van de achttiende eeuw* (Utrecht 1868).
- Reinders Folmer-Van Prooijen, Corrie, *Van goederenhandel naar slavenhandel. De Middelburgse Commercie Compagnie 1720-1755* (Middelburg 2000).
- Ridder, Jo de, *De geschiedenis van Vlissingen en haar ambachtsgilden* (Goes 2004).
- Remmerswaal, L.H., *Een duurzame alliantie. Gilden en regenten in Zeeland, 1600-1800* (proefschrift Universiteit Utrecht 2006).
- Richards, W.A., ‘The import of firearms into West-Africa in the Eighteenth Century’, in: *The Journal of African History* 21/1 (1980), 43-59.
- Richards, W. A., *The Birmingham Gun Manufactory of Farmer and Galton and the Slave Trade in the Eighteenth Century* (ongepubliceerde masterscriptie, Universiteit van Birmingham 1972).
- Richardson, David, ‘Slavery and Bristol’s Golden Age’, in: *Slavery & Abolition* 26/1 (2005), 35-54.
- Richardson, David, ‘Profitability in the Bristol-Liverpool Slave Trade’, in: *Revue Française d’Histoire d’Outre-Mer* 62/226-227, 301-308.
- Richardson, David, ‘Profits in the Liverpool slave trade: the accounts of William Davenport, 1757-1784’, in: Roger Anstey en P.E.H. Hair (red.), *Liverpool, the African Slave Trade, and Abolition. Essays to illustrate current knowledge and research* (Liverpool 1976), 60-90.
- Richardson, David, ‘West African Consumption Patterns and English Slave Trade’, in: Henry A. Gemery en Jan S. Hogendorn (red.), *The Uncommon Market. Essays in the Economic History of the Atlantic Slave Trade* (New York 1979), 303-330.
- Römelingh, J., *Een rondgang langs Zweedse archieven. Een onderzoek naar archivalia inzake de betrekkingen tussen Nederland en Zweden 1520-1920* (Den Haag 1986).
- Roos, Doeke, *Zeeuwen en de Westindische Compagnie (1621-1674)* (Hulst 1992).
- Rossum, Matthias van en Karwan Fatah-Black, ‘Wat is winst? De economische impact van de Nederlandse trans-Atlantische slavenhandel’, in: *Tijdschrift voor Sociale en Economische Geschiedenis (TSEG)*, 9/1 (2012), 3-29.

- Ruderman, Anne Elizabeth, *Supplying the Slave Trade: How Europeans Met African Demand for European Manufactured Products, Commodities and Re-exports, 1670-1790* (Yale University, 2016).
- Rupprecht, Anita, 'A Limited Sort of Property': History, Memory and the Slave Ship *Zong'*, in: *Slavery & Abolition* 29/2 (2008), 265-277.
- Sante, Gerret van, *Alphabethische naam-lyst van alle de Groenlandsche en Straat-Davissche Commandeurs (...)* (Haarlem 1770).
- Satia, Priya, *Empire of Guns. The Violent making of the Industrial Revolution* (e-book, New York 2018).
- Schiltkamp, J.A. en J. Th. de Smidt, *West Indisch Plakaatboek Suriname I en II* (Amsterdam 1973).
- Schuurman, Dirk, 'Verhandeling over de oorzaken en behoedsmiddelen ter voorkominge van de tegenswoordig meerdere sterfte van het volk op onze Oost-Indische schepen', in: *Verhandelingen van het Bataafsche Genootschap der proefondervindelyke wysbegeerte te Rotterdam*, deel III (Rotterdam 1777), 45-86.
- Smeulders, Valika, *Wandelkaart slavernij Den Haag* (2015).
- Smit, Willem Johannes, *De katoendrukkerij in Nederland tot 1813* (Rotterdam 1928).
- Snapper, F., 'Statistische gegevens betreffende de Zeeuwse convooyen en licenten uit de 17e en 18e eeuw', in: *Economisch-Historisch Jaarboek* 29 (1961-1962), 260-301.
- Speurtocht slavernijverleden van Middelburg*, uitgave van het Zeeuws Archief.
- Spooner, Frank C., *Risks at Sea. Amsterdam Insurance and Maritime Europe, 1766-1780* (Cambridge 1983).
- Stavorinus, J.S., *Reize van Zeeland over Kaap de Goede Hoop naar Batavia, Bantam, Bengalen, enz.* (Leiden 1793).
- Steenngaard, Niels, 'The growth and composition of the long-distance trade of England and the Dutch Republic before 1750, in: James D. Tracy (red.), *The Rise of Merchant Empires. Long Distance Trade in the Early Modern World, 1350-1750* (Cambridge 1990), 102-152.
- Stipriaan, Alex van, *Surinaams Contrast. Roofbouw en overleven in een Caraïbische plantagekolonie, 1750-1863* (Leiden 1993).
- Taussig, Michael, *What Color is the Sacred?* (Chicago 2009).
- Temple, William, *Observations upon the United Provinces of the Netherlands* (8e druk Edinburg 1747).
- Thomas, Robert Paul en Richard Nelson Bean, 'The Fishers of Men: The Profits of the Slave Trade', in: *The Journal of Economic History*, vol. 34, nr. 4 (december 1974), 885-914.

Bibliografie

- Tibbles, Anthony, 'Ports of the Transatlantic Slave Trade', paper voor de *TextPorts Conference* (april 2000).
- Tramper, Ad, *Een Zeeuws slavenschip. Na de Kust van Guiné om slaven, de wind oost* (Vlissingen 2014).
- Unger, W.S., 'Bijdragen tot de geschiedenis van de Nederlandse slavenhandel, I', in: *Economisch-Historisch Jaarboek* 26 (1956), 133-174.
- Unger, W.S., 'Bijdragen tot de geschiedenis van de Nederlandse slavenhandel. II. De slavenhandel der Middelburgsche Commercie Compagnie, 1732-1808', in: *Economisch-Historisch Jaarboek* 28 (1961), 3-148.
- Unger, W.S., *Het archief der Middelburgsche Commercie Compagnie* (Middelburg 1951).
- Unger, W.S. en J.J. Westendorp Boerma, 'De steden van Zeeland', in: *Archief. Vroegere en latere mededelingen van het Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen*, 1954, 1-87.
- Verhees-Van Meer, J. Th. H., *De Zeeuwse kaapvaart tijdens de Spaanse Successieoorlog, 1702-1713* (Middelburg 1986).
- Vergouwen, Johannes Petrus, *De geschiedenis van de makelaardij hier te lande tot 1813* (Den Haag 1945).
- Verhandelingen van het Zeeuws Genootschap der Wetenschappen IX* (Middelburg 1782).
- Verstegen, S.W. en A. Kragten, 'De Veluwse kopermolens in de negentiende eeuw; een raadsel voor de historiografen?', in: *Jaarboek voor de geschiedenis van bedrijf en techniek*, 1 (1984), 172-187.
- Verzameling van placaaften, resolutien en andere authentieke stukken enz. betrekking hebbende tot de gewigtige gebeurtenissen in de maand september MDCCLXXXVII* (...), deel 11 (Kampen 1789).
- Verzameling van placaaften, resolutien en andere authentieke stukken enz. betrekking hebbende tot de gewigtige gebeurtenissen in de maand september MDCCLXXXVII* (...), deel 24 (Kampen 1790).
- Vink, Markus, "The World's Oldest Trade": Dutch Slavery and Slave Trade in the Indian Ocean in the Seventeenth Century," *Journal of World History* 14/2 (najaar 2003), 131-177.
- Visser, Cornelis, *Verkeersindustrieën te Rotterdam in de tweede helft der achttiende eeuw* (Rotterdam 1927).
- Voort, J.P. van de, *Handel en handelsbetrekkingen met West-Indië. Wording en bedrijf van de Middelburgsche Commercie Compagnie 1720-1780* (ongepubliceerde doctoraalscriptie Nijmegen 1967).
- Voort, J.P. van de, *De Westindische plantages van 1720-1795. Financiën en handel* (Eindhoven 1973).

- Vos, Aart, *Burgers, broeders en bazen. Het maatschappelijk middenveld van 's-Hertogenbosch in de zeventiende en achttiende eeuw* (Hilversum 2007).
- Vreede, George Willem, *Mr. Laurens Pieter van de Spiegel en zijne tijdgenooten (1737-1800)* (Middelburg 1877).
- Vries, Jan de en Ad van der Woude, *Nederland 1500-1815. De eerste ronde van moderne economische groei* (Amsterdam 1995).
- Vries, Johan de, *De economische achteruitgang der Republiek in de achttiende eeuw* (2^e druk Leiden 1968).
- Vries, Peer, *Escaping Poverty. The Origins of Modern Economic Growth* (Göttingen 2013).
- Vriesland, E. van, 'Inleiding tot Anthonij van der Woordt', in: *Onderzoek en Vertoog 2* (1958).
- Wallerstein, Immanuel, *The Modern World System* (diverse delen en edities).
- Webster, Jane, 'The Zong in the Context of the Eighteenth-Century Slave Trade', in: *The Journal of Legal History* 28/3 (2007), 285-298.
- Wegener Sleswijk, Rienk, 'Rendement van 36 Friese partenrederijen (1740-1830)', in: *Jaarboek Fries Scheepvaart Museum en Oudheidkamer* 1986.
- Wenckebach, C.J., *Gedichten van A. van der Woordt en levensberigt aangaande den dichter van C.J. Wenckebach* (Den Haag 1843).
- White, Gavin, 'Firearms in Africa: an introduction', in: *Journal of African History*, XII/2, 173-184.
- Williams, Eric, *Capitalism and Slavery*, (Richmond 1944).
- Wintle, Michael, 'De economie van Zeeland in 1808: een rapport van landdrost Abraham van Doorn over de economie in het najaar van 1808', in: *Archief Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen* 1985, 97-136.
- Winkelman, Henri Pierre, *Geschiedkundige plaatsbeschrijving van Vlissingen*, I (Vlissingen 1873).
- Wijk, E. van, *Molens in Middelburg. Geschiedenis der plaatselijke molens in de loop der eeuwen* (Alphen aan den Rijn 1985).
- Wijk, E. van, 'Kruitmolens op Walcheren', in: *De Wete* 18/2 (1989), 8-18.
- Wiskerke, C., 'De geschiedenis van het meekrapbedrijf in Nederland', in: *Economisch-Historisch Jaarboek* 25 (1749-1951), 1-144.
- Witsen Geysbeek, P.G., *Gedichten van A. van der Woordt* (Amsterdam 1829).

Bijlage A: Aandeelhouders MCC ultimo 1760, 1770 en 1780

Korte toelichting

Bij de inschrijving van kapitaal in de periode 1720-1722 haalde de MCC in totaal f 1.374.875 op. Als gevolg van een reorganisatie van het kapitaal in 1729 (na zeer slechte resultaten in de eerste jaren) stelden de directeuren het reële kapitaal van de compagnie vast op f 1.062.730,28. Dit bedrag kwam ook op de balans te staan. In de kapitaalboeken bleef het oorspronkelijk ingelegde bedrag de basis.

De directeuren wijzigden de nominale waarde van het ingelegde kapitaal niet in 1729. Wel stelden ze in dat jaar vast dat één actie f 3.000 nominale waarde vertegenwoordigde. Het totaal aantal in omloop zijnde aandelen was daarmee bepaald op 458,29. In het onderstaande overzicht staan de houders van deze aandelen per 31 december 1760, 1770 en 1780.

Onder het jaartal staat het aantal aandelen per aandeelhouder in decimaal getal. Het kleinst mogelijke part was 1/6 aandeel, ofwel 0,17 aandeel.

		1760	1770	1780	Opmerking
Pieter	Aartsen			0,60	
Pieter	Ackerman	1,00	1,00		
Jan	Ackermans		1,00	2,00	
Petronella	Ackermans	1,00	1,00	1,00	wed: Ad: Paaijs
Cornelis	Ackermans		0,17	0,17	
Cornelis	Ackermans	5,83			
Hendrick	Ackerveld	1,00	0,83		
Jan	Ackerveld	0,17			
Gabriel	Adriaansen	0,17			
Johannes	Agelinck		0,67	0,67	
Elisabeth	Allaard	0,17	0,17	0,17	
John	Allardus	2,50			
Dankert	Amijs		0,50	0,50	
Jan	Amos	0,17			
Johan	Andriesen		0,17	0,17	
Jacobus	Andriessen		1,00		Vlissingen
Andreas	Andriessen			1,00	
Jacobus	Andriessen de Waal	0,17	0,17		
Abraham	Anias	0,50			
Paulus van den	Anker	0,17	0,17		
Izaak	Arents			0,17	
Johanna Maria	Arnoldi			0,50	
Paulus	Aubrij			0,17	
Rudolf	Baalde	1,00	1,00		Rotterdam
Anthonij	Baart	3,00			
Jan	Baas Verdonk		1,00	0,17	

		1760	1770	1780	Opmerking
Johan de	Back	1,00			
Simeon	Ballot		1,00		
Johan Stephan Simeon	Ballot jun:			1,00	
Isaac	Balquerie	1,00	0,17		
Arnold Joost	Baron van der Duijn	1,00	1,00	1,00	
Pieter Bernard de	Beauford	1,00	1,00		
Johanna Levina de	Beauford	1,00			wed: Iz: Tulleken
Assueros	Becirus	2,25	2,25		
Lucas van	Beek	1,00	1,00	1,00	
Herman	Berensz	0,50			Amsterdam
Daniel van den	Berge Blok			0,17	
Daniel van den	Bergen, Willemsz:	0,17	0,17	0,17	
Pieter van	Bergh			0,17	
Anna van den	Bergh	1,00			
Huijbertus	Berk	0,17	0,17	0,17	
Johannes Jacobus van	Berlekom		1,00	1,00	
Daniel van	Berlekom	29,25 ¹			
Cornelis Christiaan	Bertling			1,00	
Willem Aarnout de	Beveren			1,00	
Jus: Maria en Levina Petron:	Bevers		0,67		
Suzanna Maria	Bevers			2,83	
Lievienna Petronella	Bevers			1,03	
Herman	Bichon			0,50	als in huwelijk hebbende vrouwe Johanna Cornelia Jacoba Heldewier
Balthazarina Adriana de la	Biestrate	0,50			
Bartholomeus	Bijleveld			0,17	
Johannes	Biljeveld			0,17	
Marcelis	Bisdom		1,00	1,00	
Theodorus	Bisdom			2,00	
Jacobus	Blaauw	0,50			
Pieter	Blauwerf		0,17	0,17	
Gerrit	Blees		0,17	0,17	
Johannes de	Blinde		0,17		
Heijbregt	Blommaart		1,00	1,00	
Evert	Blonckebijl Corn: zoon	2,00			
Maria	Blondel	1,00	1,00		wed: M: Lurkus
Suzanna	Blondel	0,50			wed: David Hosde
Boudewijn	Bockhorst	0,17	0,17	0,17	
Dingenis	Bockx			0,17	
Phoenix Izaak	Boddaert			1,00	
Cornelia	Boddaert	1,50			
Anthonij den	Boer	0,57	0,57	0,57	

¹ Daniël van Berlekom kocht het grootste deel van deze aandelen in het geheim in voor rekening van de MCC.

		1760	1770	1780	Opmerking
Leendert	Bomme		2,00	2,00	
Bastiaan	Bomme		1,08	1,08	
Servaas	Bomme jr:	1,08			
Cornelis van	Bommel	0,50	0,50	0,50	
Leendert	Bommel	8,67			
Jan	Bommene	0,17	0,17	0,17	
Maria du	Bon	0,50	0,50	0,50	
Pieter de	Boodt	0,50			
Jan van	Boom			1,00	
Jacob van den	Boomgaard	1,17	1,00		
Martinus van den	Boomgaard		0,17	0,17	
Jacobus	Borkelman Jun			0,17	
Philip Jacob van	Borssele	1,00	1,00	1,00	als in huwelijk hebbende vrouw Johanna Catharina Huijsman
Johan van	Borssele	2,00			
Philip van	Borssele van der Hooge	2,00			
Pieter	Bos			1,00	
Eldert van den	Bos			0,17	
Steven van den	Bosch			1,00	
Willem van den	Bosch			1,17	
Carel le	Bot	1,00	1,00	1,00	
Jan	Boudaen		1,33		
Andries	Boudewijsen	0,17	0,17		Boudewijsz:
Pieter	Boudrij			1,00	
Allaard Charles	Bouillon	1,00			
Jan	Bouman	1,00	1,00		
Izaak	Bourje			2,00	
Hendrick	Boursse	3,33	1,67		
Joh: Bern:	Boursse		1,67		Thans in huwelijk met Phil: Douw
Anna	Boursse	0,17	0,17		wed: Hendrick de Kuijsser
Hendrik	Bourssse Wils			1,00	
Jan	Bouwens			1,00	
Christaan	Bovi	0,17	0,17	0,17	
Cornelis	Braams	1,00	4,00		
Cornelis	Braams			4,00	
Stella Maria van der	Brande		2,00		
Aletta Maria van den	Brande	2,00			
Joost van	Breen	0,50			
Marinus	Broeder		0,17	0,17	
Phillipis van den	Broeke de Visser			0,17	
Hendrick	Brouwer	1,00	1,00	1,00	
Jan	Brouwer		0,17	0,17	
Jan	Brouwer	0,17			
Anthonij	Brubers		1,00		

		1760	1770	1780	Opmerking
Jacobus Johannes de	Bruijn		1,75	1,75	
Pieer de	Bruijn	1,14	1,31	1,47	
Jan de	Bruijn	1,75			
Willem de	Bruijn Leendertz		0,17	0,50	
Johannes de	Bruijne		2,00	1,00	
Francois de	Bruijne	2,00			
Jan	Bruijninks		0,17	0,17	
Izaak	Bruinque du Buisson			1,00	
Pieter	Buijs	0,17	0,17	0,33	
Johanna Maria van der	Burcht	1,50	1,50		
Johan van der	Burcht van Lichtenbergh			0,25	
Jan van	Burg		0,17	0,17	
Marinus van	Burgt	0,33	0,33	0,33	
Cornelis	Burt	0,50	1,25		
Willem	Bus	1,00	1,00	1,00	
Abraham van den	Busschen	2,00	2,00		
Pieter	Buteux		2,96	2,96	
Cornelis	Caan		1,00	1,00	
Abraham	Caliber	0,17	0,50		
Adam Laurens	Callenfels	0,50	0,50	0,50	
Johanna Jacoba van	Campen		1,00		
Jacobus van	Campen	2,00			
Sara Johanna van	Campen	1,75			wed: wijlen Reijn: Bronke
Anna Maria de	Camps			0,17	
Johan	Canisius			1,00	
Johannes Jacobus	Cappeijne		1,00	2,50	
Quirinus	Cappelle	1,00	1,00	1,00	
Abraham	Careijn	0,17			
Jan	Catsman		0,83	0,67	
Benjamin	Catteau Jr:		2,00		
Abraham	Cavallier	1,00	1,00		
John	Chalmer	0,50	0,50	0,50	Veere
Paul	Changujon			1,00	
Adriaan	Chatelain			1,00	
Jacob van	Citters	2,00	2,00	2,00	
Willem van	Citters		1,00	1,00	
Jan van	Citters	1,00	1,00		
Jan Cornelis van	Citters			2,00	
Geerard van	Citters			0,50	
Aarnout van	Citters Willemsz	1,00			
Johannes	Claassen			0,17	
Pieter	Claudore	1,00			
Pieter	Clement		2,67		
Johanna Catharina	Clement		0,50	1,00	
Daniel	Clement		0,17		

		1760	1770	1780	Opmerking
Gabriel	Clement		0,17		
Nicolaas	Clement	1,00			
Izaak le	Clercq			0,17	
Cornelis de	Cliever	0,17	0,33		
Gerardina	Cloot	1,17	1,17		wed: Corn: van Bijnkershoek
Otto Cornelis Gerardus	Cloot			1,17	
Samuel le	Cocq	0,17	0,17	0,17	
Huijbrecht	Coenraads	1,25	1,25		
Johanna	Coenraads	0,83			wed: Johannes Cocquelle
Jacob	Coeveld		0,17	0,17	
Anna Margaretha Elisabeth	Coninck	1,50	3,50	3,50	
Bartholomeus van de	Coppello	2,00			
Hoek	Cornelis			0,17	
Anthonij	Craamer		0,17		
Barend	Cramer	0,50	0,50	0,50	
Isaac de	Crane	1,00	1,00	1,00	
Jan	Craneveld		0,17		
Catharina la	Croix		0,33		
Jacobus van	Cruijningen			0,17	
Maria van de	Crujjsse	0,17	0,17		wed: Corn Verhagen
Petrus	Cunaeus	0,50			
Johan Andreas	Cuneris		0,50	0,50	
Pieter	Damas Grave van Hoogendorp		1,75		
Christiaan Johan	Damme		0,25	0,25	
Christiaan	Damme	0,25			
Adriaan	Damme	0,17			
Francois	Dane		0,17	0,17	
Christiaan	Daniels	1,00			
Hend:k Saigne	Dankaarts	0,67	1,67	2,00	
Johannes van	Deinse			1,00	
Gilles	Deurwaarder	0,33	0,33	0,33	
Fredrik	Dibbetz & Joh Luden			1,00	als voogden over de kinderen van de wel eerw: heer Jacobus Sappius
Jan van	Diepenbeek	0,17			
Lambertus van	Dijck			0,17	
Adriaan van	Dijck Isaackz	1,00	1,50	1,50	
Abraham	Dillie		0,17	0,17	
Jan	Dillies	0,17			
Ewout van	Dishoeck	1,00	1,00	1,00	Heer van Domburg
Anthonij Pieter van	Dishoeck	1,00			Heer van Oudhuijzen
Laurens	Dons		0,17	0,17	
Petrus van	Driel			0,17	
Cornelis van	Driessen		0,33	0,33	
Nicolaas	Droule			0,17	

		1760	1770	1780	Opmerking
Frans	Dubbels van Hemert		0,33	2,17	
Francois	Duijinkerke		0,50	1,00	
Catharina	Duneweyj		1,00	1,00	
Pieter	Duvelaar van Campen	1,75	1,75	1,75	
Tannetje	Eekemans			0,50	wed: Jacobus Kuijpers
Barend	Eekers			0,17	wed:
Pieter van der	Eijke		0,17	0,33	
Catharina Sara van	Elfsdijck	0,50			
Steven	Elias			1,00	
Pieter van der	Elst	1,00	1,00		
Hendrik van	Engelen		0,17	0,17	
Martinus	Engels		0,33	1,67	
Gilles	Engelsz	0,33	2,33	4,10	
Jan van	Erkel		0,17	0,17	
Johannes	Esgers	0,17	0,17	0,17	
Anna Elisabeth & Jacoba Susanna van	Essen	0,25	0,25	0,25	kinderen van Jacobus van Essen jr .en Suzanna Magdalena Wopkens
Joost van	Essen	0,17	0,17	0,17	
Wilhem	Evera			1,00	
Willem	Evera	2,00			
Jerina	Evera	0,17			wed: P: den Broeder
Cornelia	Evera			1,00	wed: Adriaan Pauwelsen
Jan	Eversdijck	0,17	0,17		
Maria	Eversdijk			0,17	
Jan Hendrick	Evertsen	0,17	0,17	0,17	
Benjamin	Faats		0,50	0,50	
Boudewijn	Faats	0,17	0,17		
Johan Stanislaus	Fabricius			0,17	
Abraham	Fack	1,00			
Hendrik	Fagel			0,17	
Jan	Fak		1,00	2,00	
Marinus	Fak		1,00	1,00	
Pieter	Fak			2,67	
Cornelis	Fak	1,00			
Abraham	Fak junior	0,60	0,60	0,60	
Maria de	Feijfer			2,25	
Johannes de	Feijfer			1,00	Hoorn
Cornelis de	Feijffer	1,00	1,00		
Catharina de	Feijffer	1,00			
Johan de	Feijffer de Jonge	4,25			
Daniel Cornelis van	Fernij			0,50	
Johan Abraham	Philenus	1,00			
Andries	Fierings	0,17			
Petrus	Figuet		0,58	0,58	
Pieter	Florimond Granjon	1,17			

		1760	1770	1780	Opmerking
Cornelis	Fonteyjn junior	0,50			
Maria Jennepin de la	Force	0,25			wed: Anth: de Raadt
Jan	Fors		0,17	0,17	
Bastiaan van	Fraaijenhoven		0,17	0,17	
Gerard	Francke	1,00	1,00	1,00	
Pieter	Francke			0,17	
Andries Pieter	Franke			1,00	
Joannes de	Fremerij			4,75	
Nicolaas	Fremijn	1,83			
Susanna Barbara	Frezel	1,00			
Galebus	Frezel Bevers	1,05	2,05		
Anthonij	Friskus			1,00	
Meijnard	Froijen	1,00	1,00		
James	Furing		0,17	0,17	
Francoijs	Gaaswijck	1,33	1,33	0,33	
Johan	Geelvinck		1,67	1,67	
Johan Martin	Geill		0,17	0,17	
Christiaan de	Gesler		0,17		
Evert	Ghijzelin	0,50	0,50	0,50	
Jan	Gijze	1,00	1,00	1,00	
Cornelis	Gijze			1,00	
Petronella Lucretia	Gijze			1,00	
Zacharias van	Ginhoven		0,17	0,17	
Bernardus van	Ginhoven		0,17	0,17	
Abraham	Goedhals	0,60			
Adriana	Goeree			0,17	wed Jacobus van de Zande
Susanna	Goosen	0,17			wed: Willem van Dijck
Pieter	Gordeijn		0,17	0,17	
Abigaël	Goudswaert	0,17			
Johanna Catharina, Cornelis, Jan Carel & Gerardina de	Graaf	0,50	0,50	0,50	vier kinderen van Cornelis de Graaf
Nicolaas de	Graaff	0,17			
Cornelis	Graafland Cornz			1,00	
Charles s	Graauwen		0,50	0,50	
Sibertus Carolus s	Grauwen	0,50			
Geerard de	Grendel		0,50		
Jan van de	Griend			1,17	
Pieter Lucas	Grijmalla	2,00	2,00		
Pieter Lucas	Grijmalla			1,00	
Anth:	Grijmalla	1,04			in huwelijk hebbende Joh: de Moor
Jan	Grim	1,00	1,00	1,00	Amsterdam
Hermanus	Grindet	0,83			
Adriaan	Groen		0,17		
Cornelis	Groenberg			0,25	

		1760	1770	1780	Opmerking
Cornelis van	Groesen	0,17			
Maria Cornelis Catherina, Jacques & Wilhelmina de	Groot	0,50	0,50	0,50	Voor kinderen van Jacques de Groot
Johan	Gualtherus van der Poort	1,00	1,00	1,00	Oostkappelle
Adriaan	Haak			1,25	
Anna de	Haaze	1,67			wed: Gilles Graafland a Amsterdam
Jacobus Gideon de	Haeze	0,17			
Jacobus	Hancke	0,50	0,50	0,50	
Jan	Haringman			1,00	
Hermanus	Harses	0,17	0,17		
Maria van	Hecke	0,25	0,25		
Erasmus van	Hecke			1,00	
Steven Marcus van der	Heiden Sinclair		0,50	0,33	
Nicolaas van der	Heijde	0,23	0,23	0,23	
Adriaan	Heijlichoudt	0,17	0,17		
Adriaan van	Heijlig-goud		0,17	0,17	
Adriaan	Heijpe	0,17			
Coenraad van	Helden		0,17		
Johanna Constanca	Heldewier	1,50	1,50		
Daniel Michiel Gijsbert	Heldewier			0,50	
Johan Casper	Helleman van Eijkelenberg		1,00	1,00	
Jacobus	Helleweel	1,17	1,00		
Cornelis van den	Helm Boddaert		1,00	1,00	
Jacob Hendrik van	Hemert		0,33		
Jan Cornelis van	Hemert			1,00	
Elisabeth Jozina van	Hemert			0,33	
Jan	Hendrix			0,17	
Carel Martijn	Hentze			0,60	
Huijbregt	Herdingaig		1,00	1,00	
Jan David	Herklots		1,00	1,00	
Michiel	Herklots	1,00	1,00		
Christiaan	Herklots			1,00	
Izaak	Hermanse junior	0,75			
Maria Clara	Hermanzen			0,50	
Jacob van	Herzele	1,00			
Christiaan	Hesler	0,17			
Benjamin van	Heule	0,25			
Abraham	Hibon	0,17	0,17	0,17	
Thomas	Hochart	0,17			
Agneta	Hoesse	1,50	1,50		douairière Singendonk
Evert van	Hontel	1,00			
Abraham	Hoogervorst			0,17	
Pieter van	Hoorn	6,17	5,17		
Nicolaas van	Hoorn	1,25	1,25		Heer van Burcht, Vlissingen
Daniel van	Hoorn	0,60	0,60		

		1760	1770	1780	Opmerking
Me Dirks ten	Hoorn		0,17		
Hendrik Dirk van	Hoorn			2,72	
Maria Magdaleena van	Hoorn			2,72	
Jacoba Johanna van	Hoorn			0,72	
Alle Dirks ten	Hoorn	0,17			
Pieter de	Hoorn de Meijer			1,40	
Pieter van	Hoorn Pieterszoon	1,00	1,00		
Dirk van der	Horst			1,00	
Anna	Hosde		0,50		
Robertus van	Houte		2,00		
Johannes van	Houte		1,00	1,00	
Levinus	Hoveijn	1,00			
Jacoba de	Hubert	0,50	0,50	0,50	
Hendrik	Huender		0,25	0,25	
Hermanus	Huijdekoper			1,00	
Joost van	Huijem	4,00			
Anna Maria van	Huijen		4,00	4,00	
Hermanus	Huijge	0,17	0,33	0,33	
Margarietha Jacoba	Huijge			0,17	
Margariete	Huijge	0,17			
Maria	Huijgen		0,50	0,50	wed: Ab:m Anias
Cornelis	Huijmers	1,00	1,00		
Anthonij	Huijsman	1,00	1,00	1,00	
Magdalena Sara	Hulsius		0,25	0,25	Huisvrouw van dh:r m:r Jan Willem van Sonsbeek
Cornelis	Hunnius	1,00			
Adriaan Izaak	Hurgronje			1,00	
Jacob	Hurgronje	1,00			
Cornelia Mechelina	Hurgronje	1,00			
Cornelia Machelina	Hurgronje	0,33			wed: Ab: Boudaan
Everard van	Hussen	1,00	1,00	1,00	
Jacoba	Ingels	0,50	0,50	0,50	douairière Van Reijgersberg
Simon	Ingelsen	0,17			
Willem	Ingelzen	0,17	0,17	0,17	
Boudewijn van	Ingen	0,17			
Jan	Jacobsen	0,17	0,17		
Jan	Janzen de Jong		2,00	2,00	
Pieter	Johannisse			0,17	
Pieter Jacobus de	Jonge			0,17	
Govert de	Jonge	0,33			
Cornelia de	Jonge	0,17			wed: Jacobus de Cliever
Willem de	Jonge			0,75	Heer van Ellemet als in huwelijk hebbende Cornelia Stavenisse Pous
Jan de	Jonge kuijper			0,17	
David	Jouvenelle			0,17	

		1760	1770	1780	Opmerking
Johannes	Jouw			0,50	
Jan de	Ka	0,50	0,50	0,50	
Hendrikus	Kakelaar	1,50	2,00	2,00	
Jan	Kakelaar		0,50	0,50	
Pieter	Kallewaart			0,17	
David Fiers	Kappeijne		1,00		
Maria Cornelia	Kappeijne		0,50	0,50	
Pieter	Kappeijne	3,50			
Jozias	Kauwelier	0,17	0,17	0,17	
Jan	Kauwlier	0,17			
Herman de	Keijser	2,00			
Francina Johanna	Keijzer		2,00		wed: Jacob Nebbens
Suzanna Elisabeth de	Keijzer		1,25	1,25	De ervan van
Jacoba Elisabeth de	Keijzer		0,75		
hendrick de	Keijzer	0,33	0,33	0,33	
Walrave van	Kerkwijk			0,17	
Pieter de	Keulenaar			0,17	
Henricus	Kintius	1,00			
Willem	Klaassen	0,17	0,17		
Paulus	Klaus		1,00	1,00	
Jan	Klauz	1,00			
Cornelis van	Klemmen			0,17	
Jacobus de	Klerk	0,17	0,50	1,00	
Johannes de	Kok		0,17	0,17	
Adriaan de	Kok			1,00	
Francois de	Kok	3,00			
Goedschalk	Kops Jacobszoon	1,17			
Gerardus	Kosten			0,17	
Leenderd van der	Krap	1,00	1,00	0,50	
Hendrik van de	Krap			0,17	
Jan van der	Krap			0,17	
Coenraad van de	Krap			0,17	
Maarten	Krijger		0,17	0,17	
Jan van de	Kruijse			6,50	
Jan van de	Kruijse	0,17			
Fredrick	Kuijpers	0,17	0,17		
Quirina de	Kuijser	1,00			wed: van Gelze
Philip	Laarman	0,17	0,17		
David de	Labiestraten	2,00			
Johannes Jacobus	Lake		1,00	1,00	
Nicolaas	Lambrechtse	3,00	3,00	3,00	
Pieter	Lampert	0,17	0,33		
Laurens	Lampsins	1,17	1,17	1,17	
Abraham	Lanckers	1,00			
Jacob	Landsheer	5,00	5,00	5,00	

		1760	1770	1780	Opmerking
Bonavontura de	Lange			1,00	
Jacob Fredrick	Lantsheer	3,00	5,00	5,00	
Roeland	Leenderts	0,17			
Aarnout	Leers	1,00			
Tilman	Leeuwe	0,33			
Abraham	Leliaart	1,00	1,00	1,00	
Anthonij	Leliaart	0,17	0,92	0,92	
Abraham	Leliaart	0,17	0,17	0,17	
Andries de	Lelij	0,17	0,17	0,17	
Jan van	Lemzeele	0,17	0,17	0,17	
Abraham Hendrik	Lenshoek		0,33	0,33	
Pieter Michiel de	Lichte	1,00			
Johan Jacob van	Lichtenbergh			0,25	
Johanna Cornelia van	Lichtenbergh			0,25	
Willem van	Lichtenbergh			0,25	
Carel Johan van	Lichtenbergh			0,25	
Genoveva Carolina van	Lichtenbergh			0,25	
Bastiaan	Lieffbroer	0,33			
Pieter de	Lignij			1,00	
Willem Carel Hendrik van	Lijnden		1,70	1,70	
Adriana	Loeff	0,17			wed: Johannes de Bruijn
Johan	Loenen		0,17	0,17	
Phillippis	Loizet	1,00			
Servaas	Looke	1,00			
Anthonij de	Loos	0,50	0,50	0,50	
Hendrik	Lorsbach			1,00	
Johannes	Louijssen		1,00	1,00	
Daniel	Luijckx Massis	5,00	5,00		
David	Lurkus			1,00	
Pieter Johan	Macara			1,00	
Olfert	Machielsen			1,00	
Willem	Macquet	2,00	2,00	2,00	
Jan Jacobus	Macquet		1,00	1,00	
Jan	Macquet	0,50			
Ras	Macquet	0,50			
Pieter	Mantepouw			0,17	
Johan van der	Marck	0,25	0,25		
David	Marinissen	0,17			
Hendrick van der	Mark	0,25	0,25	0,50	
Jan	Martveld			0,50	
Jacobus	Masson			0,17	als executeur ten boedel van w. Ben: Taats, in zijn eerw: leven predikant te IJzendijke
Bonifacius	Mathias Pous	1,00	1,00	1,00	
Johan Constantijn	Matthiassen	1,00	1,00	1,00	

		1760	1770	1780	Opmerking
Maria Magdalena	Matthiasze	1,00	1,00		
Petrus Jacobus	Matthijssen	1,17	2,00	2,17	
Daniel	Matthijssen	1,00			
Adriaan van	Meerten			0,33	
Marinus	Meertens	0,17	0,17	0,17	
Jacobus	Meertens		0,17	0,17	mr: broodbakker
Johan Reijnier	Meertensz	1,00			
Jacobus	Meertensz	0,50			
Hendrick de	Meester	1,33			
Nicolaas van	Meeten		0,17		
Jacobus	Meeusen	1,00	1,00	1,00	
Anthonij	Meeusen	1,00	1,00	1,00	
Laurens van der	Meijer		0,17	0,17	
Jan Gerharsu	Meijer			0,17	
Cornelis van	Melle de Jonge	1,00			
Abraham	Melse			0,17	
Laurens	Menje	2,00	2,00		
Lieven	Menschaart	0,75			filius Lev:
Jan Lodewijk	Merkel	0,17			
Johan de	Merveilje	0,17			
Jan	Meuzel	2,00	1,00		
Jan	Meuzel junior		1,00		
Cornelis	Middelaar	2,33	2,33	2,33	
Cornelis	Mispelblom	0,17	0,17		
Jan de	Miter	0,17	0,17		
Josias	Moens	0,50	0,50		
Jan	Moens		0,17	0,17	
Levinus	Moens			0,50	
Heijman	Moerkerke	0,17	0,17		
Janna	Moersoon	0,17	0,17		
Jacobus de	Mol	1,00	1,00		
Blaas Ridderus de	Mol		0,17		
Jacobus de	Mol			1,00	
Andriel	Molthus	1,00	1,00		
Francois	Mom			1,00	
Laurens	Monje		0,50		en Elisabeth Plevier
Johannes	Mons		0,17	0,17	
Hubertus van	Monsjou	0,50	0,50	0,50	als in huwelijk hebbende Johanna Mechtina Blankenburgh
Abraham du	Mont	0,17			
Abraham du	Mont Jun:		0,33		
Maarten de	Moor	0,50	0,50		
Willem de	Moor		0,17	0,50	
Joost de	Moor	1,04			
Joseph de	Moor Grijmalla		1,04	2,04	

		1760	1770	1780	Opmerking
Judith	Moore	1,00	5,00		wed: Casparus Ribaut
Hermanus	Morgensterre	1,00	1,00		
Suzanna Maria	Mortier		3,25		wed: Johan de Speijser
Petrus Wilhelmus la	Motte		0,83	0,83	
Joseph du	Moulin		0,17	0,33	
Michiel	Mounier	1,00	2,00		
Jacob	Mounier			1,00	
Jacob	Mounier	1,00			
Jan de	Munck	1,00			
Jacobus	Munninck	1,00	1,00		
Jacaob	Munninck			1,00	
Dominicus van	Munster	1,00	1,00	1,00	
Bastiaan	Nebbens			3,33	
Johannes Philippus van	Nederveen	0,50	0,50		
Jeremias van	Nederveen	0,50			
Jan Joseph	Negre			2,00	
Cornelia	Nevejans	1,00			
Hendrick van	Niekerk	0,50	0,50	0,50	
Cornelis van	Niekerk	0,17	0,17	0,17	
Gerrit van	Niekerk			0,17	
Michiel Hendrik van	Niekerk			0,17	
Joost	Noose	2,00	2,00	2,00	
Aarnout	Ockerman	0,50			
Suzanna	Ockersen			0,17	
Cornelis Isaac	Oole	1,17	1,33	1,33	
Willem Cornelis	Orlewijn	0,17			
David	Orzel	2,00	1,00	1,00	
Jacobus	Outerman junior	0,17	0,17	0,17	
Cornelis	Overgaauw		0,33	0,33	
Reijnier	Overgaww	0,33			
Roeland	Pagter	0,17	0,17		
Johan	Pagter Roelandsz			0,17	
Cornelis	Parduijn	0,33	0,50	0,50	
Johanna Maria	Parker	1,50	1,50	1,00	Den Haag
Willem	Parker	1,00	1,00		
Johan Willem	Parker			1,00	
Adriana	Parmentier			1,00	
Cornelis Galenus	Paspoort	1,00	1,00	5,00	
Pieter	Paulus			0,17	
Adriaan	Pauwelsen	0,17	0,17	0,17	
Jacobus	Pauwelsen	0,67			
Abraham	Peijnter	0,17			
David	Percoijs	0,33	0,33	0,33	
Johan van de	Perre	1,00	1,00		ze Reken:
Paulus Eduwaldus van de	Perre			1,00	

		1760	1770	1780	Opmerking
Johan van de	Perre	1,00			
Jeremias	Petit		0,17	0,17	
Johannes	Piepers			0,33	
Abraham	Pietersen Burs	0,50			
Petronella	Pierson	1,00	1,00	1,00	wed: Joan Seijs
Willem	Pijl	0,17	0,17		
Jan Baptiste le	Pla	0,17			
Suzanna	Pleket			1,67	
Abraham	Plequet	3,17	1,50	1,67	
Elisabeth Cornelis	Plevier			0,50	
Johan	Plevier	0,50			
Arij van de	Poele	0,17	0,17	0,17	
Jacobus van de	Poele	0,17			
Dirk van de	Poelen	0,17	0,17	0,17	
Andries van der	Poest	1,83			
Jacob	Poleij jun			0,17	
Adriaan	Polman	0,17	0,17	0,17	
Jacobus	Pols	1,67			
Philip du	Pon	0,17	0,17		
Jan Francois	Poppel			0,17	
Cornelis	Potappel	0,17			
Johan	Potteij	1,00	1,00	1,00	
Jan	Pozoly			1,00	
Adriaan	Prins		0,33	0,33	
Jacobus	Pruijst	0,17	0,17		
Petrus van der	Puije			1,25	
Jacobus de	Puijt			1,00	
Johan de	Raad		0,17	0,83	Joh:z
Jan de	Raadt Hondrickz		0,50		
David	Radaeus	2,00	2,00	2,00	
Johan Cornelis	Radermacher	5,00	5,00	5,00	
Daniel	Radermacher	2,00	2,67	5,95	
Maria Elisabeth	Radermacher			3,20	
Maria Elisabeth	Radermacher	3,03			
Samuel	Radermacher	2,00			
Suzanna	Radermacher	2,00			wed: Versluijs
Johanna	Radermacher	0,92			wed: De Buisson
Pieter van	Ranken	0,17			
Godhardus	Redeker	0,17	0,17	0,17	
Catharina Maria	Reijders			0,50	
Pieter	Reijgers	0,17	0,17		
Salomon	Reijnders	2,00	1,00		
Ewaldus	Reijnvaan junior	0,17	0,17		
Maria Catharina, Bastiaan Ewaldus, Joost Verschure,	Reijnvaan junior	1,17			

		1760	1770	1780	Opmerking
Wilhelmus Galenus & Appollonus Johannes					
Helena	Renoij	1,25	0,25	0,25	wed: Hend: Jacobus Berdenus
Jozua van	Rentergem	0,17	0,17	0,17	
Anna Catharina	Ribaut			2,00	
Casparus	Ribaut	4,00			
Johanna Cornelia	Ribaut			1,00	wed: Pieter Pijl
Paulus	Ribauth		1,00		
William	Richardson			0,17	
Jacob	Rijzick		2,00	2,00	
Johannes la	Riviere	0,17	0,17	0,17	
Arent	Roggeveen	0,50	0,50	0,50	
Jan	Rombout	0,17			
Soetje de	Roo	0,50			wed: de Vlaminck
Adam	Roosemeijer			0,25	
Johan Willem van	Roosevelt	1,00	1,00	1,00	
Johanna Ermina	Roseveld van			1,17	wed: J: Rexstoot
Jan	Roussel			0,50	
Abraham	Rubert	0,17	0,17	0,17	
Pieter de la	Rue	10,08	10,08		
Gosewijnus	Saaijmans	1,00	1,00	1,00	
Francois	Sanders	0,17	0,17		
Johannes	Sanders de Jonge			0,17	
Johannes	Sanders Franszoon		4,00		
Adriana	Sanders			0,50	wed: Izaak le Clercq
Pietronella	Santas		0,17		wed: Frans Kakelaar
Adriaan	Santes	0,50			
Jacobus	Sappius	1,00	1,00		a Amsterdam
Catharina	Sas		0,17		
Willem	Sautijn	0,25	0,25	0,25	
Andreas	Schagen		1,00		
Maria Jacoba	Scheepers	0,33	0,33	0,33	wed: wijlen Dan: Noortheij
Willem	Scheepers	0,33	0,33	0,33	
Elisabeth	Scheepers	0,33			
Geertruijd	Scheepers	0,33			wed: wijlen Jacob Visch
Jacobus	Scheijman	0,33	0,33		
Thobias	Schellewaard	0,17			
Anna	Schellus		0,50	0,50	
Jacob	Scheltes	0,50			
Pieter	Scheregsem	0,17	0,17		
Abraham van	Scherpenbergh	2,17	1,17		
Theodorus van	Scherpenbergh	0,50	0,50	0,50	
Cornelis	Schietekatte			0,17	
Cornelis	Schippers	0,50			
Anthonij de	Schoezetter	0,67	0,67		

		1760	1770	1780	Opmerking
Pieter van	Schoor	0,17	0,17		
Johan	Schorer		4,00		
Jacoba Sara	Schorer		1,00	4,33	wed: J: de Superville
Johan Guillermo	Schorer	1,00	1,00	1,00	
Petrus Gulielmus	Schorer			4,75	
Daniel Steven	Schorer			3,33	
Elisabeth Maria	Schorer			2,50	
Jan Willem	Schorer			1,00	Ceylon
Johan Assueros	Schorer	4,00			
Willem	Schorer			2,00	
Daniel	Schorer Johanszoon	13,33	12,17		
Jan Jorisz	Schreuder	3,00			
Petrus	Schuering			0,17	
Johan Francois	Schutte	1,00	1,00		
Pieter	Schutters		0,17		
Cornelis	Schutters	0,17			
Johan	Seijs	1,50	1,50	1,50	
Jan	Siereveld Jacobsz			2,17	
Frans	Sikertun		0,33	0,33	
Willem	Sinclair		0,17	1,00	
Agatha	Six	1,00			
Pieter	Slabber	0,17	0,17	0,17	
Maria	Sliepe Slopsteau			0,17	wed: Joseph du Moulin
Johannes	Slimmens	1,00	1,00	1,00	
Jan Hendrick	Slootman	0,33	0,33	0,33	
Marinus	Smijtegeld	1,00	1,00	1,00	
Abraham de	Smit		4,33	2,00	
Abraham de	Smit de Jonge		5,00		
Jacobus	Smitman	1,75	1,58	1,58	
Steven Mathijs	Snouck Hurgronje		1,00	1,00	
Johan	Soetebier	0,15			
Abraham	Soetebier	0,10			
Johannes	Sohier			0,17	
Jan Baptist	Soolmakers	0,33	0,33	0,33	wed:
Marinus van	Speeten	0,17			
Andries	Speldernieuw	2,95			
Laurens van der	Spiegel	1,00			
Johanna	Spoors		1,50		
Sijtje	Spoors		1,04	1,04	
Marinus	Spoors	1,50			
Jean Daniel	Spoors Sprenger			1,50	
Johan Valentijn	Sprenger		1,00	1,00	
Willem	Staats	0,17	0,17	0,17	
Geleijn	Standaart		0,50		
Isaac	Stangeniete	5,00			

		1760	1770	1780	Opmerking
Johan Splinter	Stavorinus			2,00	
Adriaan	Steengracht	1,00	1,00	1,00	
Catharina Cornelia	Steengracht		1,00	1,00	
Johan	Steengracht		1,00	1,00	
Francois Adriaan	Steengracht		1,00		
Adriaan	Steengracht		1,00		Secretaris van de Ed: Mog: Heeren Staaten van Zeeland
Francois Adriaan	Steengracht			1,00	
Francois Adriaan	Steengracht	1,00			
Nicolaas	Steengracht	1,00			
Catharina	Steenwijck	0,17			
Johan	Sterk	1,00			
Jacobus	Steurbroek	1,17	1,17	1,17	
Phillipis van	Stevenicnk			2,17	Leiden
Phillipius van	Steveninck		2,17		
Johannes Francois van	Steveninck			1,03	
Lucas van	Steveninck			1,02	
Phillippus van	Steveninck	2,17			
Magdalena Jacoba	Stevensen	1,00			wed: M: Commerse
Sara	Stock			0,60	
Pieter	Stokman			0,17	
Dielles van der	Straaten	0,17			
Cornelis	Stuurman	0,17			
Jacques de	Supperville	1,00			
Cornelis van	Swanenburg	1,00	3,00	2,00	
Adriaan de	Swarte			1,00	
Pieter de	Swarte	0,33			
Magdalena de	Swarte			1,00	wed: Jacobus Vermeule
Dirk de	Swijk	0,25			
Gerard	Tapper	0,17	0,17	0,17	
Johan	Teelinck le Grand		1,00	1,00	
Pieter Johan	Thibaut		0,67	0,67	
Wilhem	Thibaut		0,67	0,67	Heer van Aagtekerke
Suz: Maria	Thibaut		0,67	0,67	in huwelijk met mr: GA de Jonge
Chatarina	Thierens		1,17		
Adriaan	Thijssen	0,83			
David Jan	Thilenus		1,00	1,00	
Pieter	Thuijn	0,17	2,00	1,00	
Jacobus	Tijdgat	1,00	1,00		
Hendrik de	Timmerman	1,00	3,00		
Pieter de	Timmerman			1,00	
Jan de	Timmerman	0,17			
Hendrik Anthonij	Tolle		1,00		
Daniel	Tulleken	2,00	2,00	2,00	
Hendrick	Tulleken	2,00			

		1760	1770	1780	Opmerking
Anna Maria	Tulleken	0,50			Amsterdam
Ambrosius	Tulleken	0,50			
Boaventura Johan	Turcq			1,00	
Willem Hendrik	Turcq			1,00	
Christoffel van	Twingen	0,17	0,17		
Petronella Cornelia	Udemans	1,00	1,00	1,00	wed: D: van Achlum
Christina	Uijlenberg		1,00	1,00	wed: Aarnout Leers
Christina	Uijlenberg		0,17		wed: van Barend Eekers
Johanna in 't	Veld			0,17	wed Hend: de Jonge
Vincent van de	Velden	0,33			
Jacoba	Verbeeke		0,17	0,17	
Hendrik Jacob	Vergouwen			0,17	
Paschier	Verhagen	1,00	1,00	1,17	
Abraham	Verheeke	1,00	1,00	1,00	
Dominicus	Vermande		1,33	1,33	
Jan	Vermeulen	0,17			
Aernout	Verschage		0,33		
Pieter	Verschuure		0,17		
Joost	Verschuuren Reijnvaan	1,92			
Cornelis	Verschuuren Reijnvaan	1,00			
Casper	Versteeg Vermeulen	0,17	0,17	0,17	
Bernardus	Versteegh			0,17	
David	Verwout Noiret	2,00	2,33		
Appollonius	Veth	1,00	1,00		
Adriaan de	Vin		0,17	0,17	
Johannes van der	Vinck	0,33	0,33		
Paulus	Vinck	0,17	0,17	0,17	
Cornelis	Vis		2,00		
Johannes	Visbach			0,17	
Jacob	Visch	4,00			
Francois de	Visser		0,17		
Francois de	Visser			0,17	
Meijnard van	Visvliet	1,00	1,00	1,00	
Cornelis	Visvliet			2,00	
David van	Visvliet			1,00	
Jan van der	Vlies	1,00	1,00		
Michiel van de	Vondel	0,17	0,17		
Jan van	Voorst			2,00	
Jacoba de	Vos		1,00		
Jan de	Vos	0,50	0,50	0,50	
Sara de	Vriese		3,27		
Nicolaas van	Waarden	0,17			
Andries	Wagenaar		2,00	2,00	
Dirk	Wagtels		1,50	2,50	
Johannes Hermanus	Waterlander			0,17	

		1760	1770	1780	Opmerking
Sijmon	Waterlander de Jonge	0,25	0,25	0,25	
Pieter	Waterlander de Jonge	0,25	0,25		
Johannes	Wedderborn		0,17		
Pieter van der	Weele	1,00			
Jan van	Welij		0,17	0,17	
Petrus van	Wenighem	0,33	0,33	0,33	filius Leonardus
Jan van	Wessel			0,17	
Johan van	Wesselinck	0,17			
Suzanna	Wijbo			0,33	
Jan	Wijbo	0,33			
Johan	Wijbo Anthonijzoon	2,00	2,00	2,00	
Dirk Gerrit	Wijnen		0,17	0,17	
Jan	Wilboek		0,17	0,17	
Jan	Willeboorts			1,00	
Jacobus	Willemsen	12,50	12,50		predicant alhier
Adriaan de	Wind	1,00	1,00		
Paulus de	Wind	0,60	0,60		
Anthonij de	Wind			1,00	
Samuel de	Wind			1,00	
Ras	Windhuijsen	0,50			
Willem	Wisse Louwerenz:		0,17	0,17	
Helena de	Witte	1,00	1,00	1,00	
Marinus de	Wolff		0,17	0,17	
Willem	Wondergem	0,17	0,17	0,17	
Gerrit	Wondergem	0,17		0,83	
Pieter	Wondergem	0,17			
Jacobus van de	Zande	0,17	0,17		
Pieter van	Zeebergh		0,17	0,17	
Jan de	Zeeuw Jansz:		0,17	0,17	
Carel Johan en Jacob	Zegers		0,92		
Daniel	Zutterman	2,00			
Joost	Zwijffel	0,17	0,17	0,17	
De Commercie Compagnie te Middelburg			57,58	57,08	
Societeijd van de Geotroijeerde Zaagmolens		1,00	1,00	1,00	
De Waalsche Diaconie der stad Midd: in Zeeland		0,50	0,50	0,50	
Societeijd der Zaagmolens te Vlissingen				1,25	
		458,29	458,29	458,29	

Bron: NL-MdbZA, MCC 1586, 1587, 1712.2 1713.1, 1713.2.

Bijlage B: Boekhouding van de MCC

Korte toelichting bij de cijfers onder 'MCC scheepsboek'

Voor ieder schip van de MCC maakten de boekhouders een apart scheepsboek aan, met financiële gegevens over alle uitredingen. Deze bevatten de journaalposten op de grootboekrekeningen die met iedere uitreding gepaard gingen. Achter iedere uitreding in het scheepsboek vermeldden de boekhouders de som van de debet- dan wel creditzijde van deze rekeningen volgens de onderstaande rangschikking (vergelijk figuur 2-1). Ik hanteer in deze bijlage een rangschikking die tevens laat zien hoe hoog de initiële investering in de reis was.

debet	Rekening-Courant uitreding	credit
Schip en equipage tot in zee	Scheepswaarde einde reis	
Thuiskomende ongelden	Opbrengst retouren	
Inkoopprijs + onkosten cargazoën		
Onkosten op de retouren		
<i>Saldo (winst op reis)</i>	<i>Saldo (verlies op reis)</i>	

Schip en equipage tot in zee

Onder deze post vermeldden de boekhouders de beginwaarde van het schip. Daarnaast werden hierop onder andere geboekt kosten voor vertimmeringen, victualie voor de bemanning, enkele maanden vooraf betaalde gage aan de bemanning, eventuele wervingskosten, medicijnen en verzekeringspremies voor het casco.

Thuiskomende ongelden

Onder deze benaming (ook wel 'narekening en thuiskomende ongelden') vielen kosten die na vertrek van het schip en bij thuiskomst werden gemaakt. De grootste kostenpost betrof doorgaans de uitbetaling van het verschuldigde loon aan de bemanning.

Inkoopprijs + onkosten cargazoën

Naast de aan leveranciers van handelsgoederen betaalde gelden, boekte men hierop onder andere het WIC-lastgeld, victualie voor slaven, sjouwerskosten en premies voor de cargazoënverzekering.

Onkosten op de retouren

Hieronder vielen onder andere drukkosten voor biljetten om veilingen aan te kondigen, kosten voor het sorteren van retourgoederen in kavels en verzekeringspremies voor de retourlading. Meestal boekte de MCC ook de handelsbonussen voor de officieren (slavengeld en recognitie, zie § 4.4) op deze rekening.

Scheepswaarde einde reis

De MCC schreef haar schepen doorgaans lineair af, dus met een vooraf vastgesteld afschrijvingsbedrag na iedere reis. Het was ook mogelijk dat de scheepswaarde aan het einde van een reis was gestegen ten opzichte van de voorgaande reis, bijvoorbeeld als er waardevolle vertimmeringen waren geweest.

Opbrengst retouren

Slavenschepen hadden bij terugkomst op Walcheren wisselbrieven, West-Indische landbouwproducten, ivoor, goud en/of andere West-Afrikaanse producten aan boord. Deze post betrof de bruto-opbrengst van deze producten.

Korte toelichting bij de cijfers onder 'Winst- en verliesrekening per reis'

De boekhouding van de MCC laat in één oogopslag zien wat het resultaat van een individuele uitreiding was. Hoe dat resultaat tot stand kwam, is echter lastiger te bepalen. Zo spreidden de boekhouders gerelateerde kostenposten over verschillende grootboekrekeningen of boekingen. Loonkosten stonden bijvoorbeeld zowel onder equipagekosten (de gage op de hand) als thuishkomende ongeden, terwijl de kapitein in West-Indië soms ook een voorschot uitbetaalde aan de bemanning. Bovendien ontbreekt de slavenhandel in de grootboeken van de MCC. Vanuit Middelburg gezien werden cargazoenen geëxporteerd en werden retouren geïmporteerd. De tussenhandel (in slaven) werd slechts door de kapitein bijgehouden.

De slavenhandel was in de tweede helft van de achttiende eeuw de *core business* van de MCC. Om de resultaten hiervan duidelijker in kaart te brengen, heb ik de financiële resultaten van 102 slavenreizen van de compagnie herschikt tot 'moderne' winst- en verliesrekeningen. Onder de streep is het resultaat steeds hetzelfde als in de boekhouding van de MCC. De belangrijkste opbrengsten (op de slavenhandel en de handel in West-Afrikaanse producten) staan als hoofdactiviteit gepresenteerd. Eventuele secundaire opbrengsten, zoals winst op de verkoop van wisselbrieven of opbrengsten voor het vervoeren van vracht) zijn apart gepresenteerd als 'buitengewone resultaten'. Vanuit achttiende-eeuws perspectief waren deze resultaten niet buitengewoon, maar behoorden ze tot het geïntegreerde handelsproces.

De brutomarge op de slavenhandel bestond uit de opbrengst op de verkoop van slaven in West-Indië, minus de inkoopprijs van de slaven in West-Afrika. Deze bedragen komen uit de boekhouding van de kapitein; de inkoopprijs bestond feitelijk uit de prijs van de cargazoenen die in Middelburg zijn gekocht. Het model is hier niet helemaal zuiver, aangezien de brutomarge geen rekening houdt met sterfte. De inkoopprijs van de slaven betreft dan ook de totale inkoopprijs van alle slaven, niet slechts de inkoopprijs van die personen die in West-Indië als slaaf verkocht zijn. Dat komt omdat de prijs van individuele slaven onmogelijk terug te rekenen is. Wel berekenbaar is de gemiddelde inkoopprijs.

Onkosten die de kapitein in West-Afrika maakte (en die ook in mijn model staan), werden door hem ook betaald in cargazoengoederen. Het ging vaak om het inkopen van brandhout en vers water. In Loango-Angola waren de lokale kosten hoger, aangezien de kapitein daar ook Afrikaanse makelaars moest betalen. De onkosten in West-Indië betreffen zowel door de kapitein betaalde kosten (zoals overnachtingskosten aan wal) als door de directeuren betaalde kosten (zoals commissies voor lokale correspondenten).

Het incorporeren van de kapiteinsboekhouding met de MCC-boekhouding leverde enige problemen op. Tussen de waardering van de ingekochte cargazoenen in de Middelburgse boekhouding en in de administratie van de kapitein zat bijvoorbeeld een verschil. Dat werd veroorzaakt door leverancierskortingen, waar de kapitein geen rekening mee hield. Vaak gaven leveranciers een kleine korting als de MCC binnen een bepaalde termijn betaalde. Het verschil tussen deze posten trek ik af van de 'overige kosten'. Op die wijze blijft het bedrag aan cargazoenen in de winst- en verliesrekening het daadwerkelijk aan leveranciers betaalde bedrag.

Soms is een afschrijvingsbedrag negatief, meestal op de scheepsafschrijving. Dat betekende dat de waarde van het schip na de reis door vertimmeringen hoger was dan aan het begin van de reis. Feitelijk werd een deel van de vertimmeringskosten (equipagekosten) dan geactiveerd.

Op de verkoop van wisselbrieven boekte de MCC doorgaans een positief wisselresultaat als gevolg van de wisselkoers (zie § 3.3). Meestal boekten de boekhouders die winst op de grootboekrekeningen van de uitreding (en komt het dus in mijn model voor). Soms boekten ze deze winst echter op een aparte wisselrekening, waardoor de winst van de uitreding iets lager werd. De boekhouding van de MCC was hierin niet helemaal consistent en dus niet helemaal zuiver.

Bij de verkoop van plantageproducten boekte de MCC ook regelmatig winst. Soms werden plantageproducten die planters als betaling voor slaven gaven echter voor rekening van de planter verkocht. Een eventuele meerwaarde in Middelburg kwam dan niet ten goede aan de compagnie, maar aan de planter.

De Middelburgse boekhouding van de MCC werd bijgehouden in Vlaamse ponden. De kapiteinsadministratie in West-Afrika was altijd in lokale rekenmunten (onsen en pezen, zie § 5.1) en guldens. In West-Indië waren de gebruikte valuta afhankelijk van de locatie: guldens in de Nederlandse koloniën in Zuid-Amerika, peso's op Curaçao en Sint Eustatius. De koers van de peso stond dan meestal vermeld (vaak $f 1 \approx \$ 2,50$).

De Vlaamse Pond had een vaste wisselkoers ten opzichte van de gulden ($\text{£ } 1 = f 6$). Eén Vlaamse Pond bestond uit 20 schellingen, één schelling uit 12 groten. Eén gulden bestond uit 20 stuivers, één stuiver uit 16 penningen. In de boekhouding van de MCC bestond één peso uit 8 reales, één real uit 32 maravedis. Wat betreft de West-Afrikaanse rekenmunten: één ons bestond uit 16 engels. De pees was niet verder onderverdeeld in kleinere eenheden. Om zo nauwkeurig mogelijk te zijn, heb ik in mijn model alle bedragen omgerekend naar decimalen en vervolgens geconverteerd naar guldens. Soms zijn er minieme afrondingsverschillen tussen het resultaat in de MCC-boekhouding en dat van mijn model.

Korte toelichting bij de cijfers onder 'Rendement'

Het rendement van een slavenreis is het nettoresultaat vergeleken met de investering. Eventuele kosten die bij thuiskomst van het schip werden betaald, financierde de MCC boekhoudkundig gezien uit de bruto-opbrengsten van de retouren. Een eerdere berekening van Johannes Postma vergeleek de totale kosten (de kostenposten aan de debetzijde van de bovenstaande rekening-courant) met de opbrengsten. Deze berekening is een onzuivere weergave van het rendement op de investering. Zowel winsten als verliezen worden erdoor afgevlakt. Ter vergelijking heb ik het resultaat van deze 'Postma ROI' hier opgenomen.

Resultaten per uitreding (in f)

	Afrikaansche Gallej <i>Fregat, 60 last</i>		Aurora <i>Fregat, 99,6 last</i>			Brandenburg <i>Hoeker, 170,2 last</i>		Drie Gezusters <i>Snauw, 81,2 last</i>		Eenigheid <i>Snauw, 81,2 last</i>	
Reis #	6	7	1	2	3	5	4	1	2	3	
Kapitein	Vendesijle	Bonrepo	Bakker	Bakker	Machielsen	Gargon	Gerritsen	Stam	Santleven	Menkenveld	
Jaar aanvang	1740	1742	1771	1773	1776	1779	1791	1755	1757	1761	
Reisduur in dagen	445	450	545	639	411	512	812	415	863	541	
Reisduur in maanden	15	15	18	21	14	17	27	14	29	18	
Aantal slaven ingekocht in West-Afrika	271	330	318	319	260	325	226	234	405	326	
Aantal slaven verkocht in West-Indië	210	244	312	309	249	283	202	211	391	293	
Sterftepercentage slaven	23%	26%	2%	3%	4%	13%	11%	10%	3%	10%	
Afrikaanse bestemming	Guinea	Guinea	Angola	Angola	Guinea	Guinea	Guinea	Guinea	Angola	Guinea	
West-Indische hoofdbestemming	Suriname	Suriname	Berbice	Demerara/Essequibo	St. Eustatius	Suriname	Demerara/Essequibo	Suriname	St. Eustatius	Berbice, Essequibo	
MCC scheepsboek											
<i>Investering</i>											
Schip en equipage tot in zee	17.670	20.460	46.500	46.320	44.100	43.080	73.950	32.160	26.580	28.754	
Inkooprijks + onkosten cargazoenen	33.390	26.520	66.780	65.700	59.580	59.700	47.737	34.320	38.880	42.120	
Totale investering	51.060	46.980	113.280	112.020	103.680	102.780	121.687	66.480	65.460	70.874	
Thuiskomende onkosten	5.957	6.369	9.808	11.840	8.340	10.828	18.661	7.521	26.940	11.827	
Onkosten op de retouren	2.928	5.598	2.410	4.601	3.717	4.101	2.980	1.475	4.618	3.109	
Investering + latere kosten	59.945	58.948	125.498	128.461	115.736	117.709	143.328	75.476	97.018	85.810	
Opbrengst retouren	48.529	63.633	97.062	104.690	85.890	95.919	122.574	56.396	88.427	90.130	
Scheepswaarde einde reis	6.000	4.800	27.000	24.000	21.000	18.000	21.000	12.000	9.000	9.000	
Resultaat	-5.416	9.485	-1.435	229	-8.846	-3.791	246	-7.080	409	13.320	
Winst- en verliesrekening per reis											
<i>Slavenhandel</i>											
Verkoop van slaven in West-Indië	42.773	60.767	98.043	103.768	72.782	86.862	125.968	57.172	107.844	99.981	
Inkooprijks van slaven	24.390	20.471	55.966	46.114	39.802	41.751	39.967	27.124	29.249	32.624	
Brutomarge op slavenhandel	18.383	40.296	42.077	57.654	32.980	45.111	86.001	30.048	78.596	67.357	
<i>Overige handel</i>											
Verkoop van ivoor, goud, peper, etc.	2.308	1.202	0	0	13.875	15.579	0	0	0	5.444	
Inkooprijks van ivoor, goud, peper, etc.	2.100	1.034	0	0	7.033	8.565	0	0	0	2.587	
Brutomarge op overige handel	208	168	0	0	6.843	7.015	0	0	0	2.857	
Totale brutomarge	18.590	40.464	42.077	57.654	39.823	52.125	86.001	30.048	78.596	70.214	
Afschrijving op het schip	1.200	1.200	3.000	3.000	3.000	2.400	21.000	3.000	3.000	-9.000	
Afschrijving op geretourneerd cargazoenen	-84	0	0	0	0	0	0	0	2.053	-51	
Nettomarge	17.474	39.264	39.077	54.654	36.823	49.725	65.001	27.048	73.543	79.265	
<i>Operationele kosten</i>											
Victualien en overige equipagekosten	8.836	12.737	13.116	15.515	16.238	20.010	26.561	13.801	11.094	25.853	
Premies cascoverzekering	551	825	1.665	1.660	1.385	588	3.782	1.824	1.340	1.346	
Premies cargazoenvzekering	1.641	1.286	1.301	1.486	1.858	2.936	4.043	1.469	1.469	1.117	
Premies verzekering op retouren	0	0	0	45	1.270	0	385	0	0	0	
Lonen	6.738	7.762	11.323	12.765	10.384	13.360	17.717	8.706	18.311	11.339	
Bonussen (slavengeld en recognitiegeld)	1.980	4.290	2.246	2.225	2.124	1.996	2.787	1.519	3.204	3.262	
Diverse onkosten	1.060	156	6.249	4.857	4.027	3.082	5.694	2.329	14.707	1.267	
Onkosten op de retouren	520	1.093	14	301	323	105	382	-44	1.414	1.000	
Lastgeld WIC	3.419	3.419	4.131	4.131	4.131	4.131	0	3.714	3.714	3.709	
Onkosten in West-Indië	1.417	1.442	2.383	6.894	1.872	6.166	13.754	1.656	1.536	5.175	
Onkosten in West-Afrika	1.426	412	71	10.208	1.082	1.557	0	0	0	1.332	
Totale kosten	27.587	33.422	42.499	60.086	44.694	53.930	75.106	34.975	56.789	55.400	
Resultaat	-10.113	5.843	-3.422	-5.432	-7.871	-4.204	-10.104	-7.927	16.754	23.865	
<i>Buitengewone resultaten</i>											
<i>1. Transferresultaat</i>											
Opbrengst verkoop wisselbrieven (e.a.)	41.903	59.305	97.062	99.547	32.552	75.220	112.223	55.870	45.132	75.756	
Waarde wisselbrieven (e.a.) in West-Indië	41.783	59.670	95.260	99.510	32.552	75.220	112.223	55.621	49.637	93.909	
Financieel resultaat	120	-365	1.802	37	0	0	0	249	-4.505	-18.153	
Verkoop van plantageproducten	0	0	0	0	39.463	4.838	0	0	39.200	1.745	
Plantageproducten in ruil voor slaven	0	0	0	0	41.552	4.624	0	0	55.546	1.244	
Resultaat op plantageproducten	0	0	0	0	-2.089	214	0	0	-16.346	502	
<i>2. Overige buitengewone resultaten</i>											
Incidentele verkopen in West-Indië	343	880	185	231	1.115	0	0	105	411	527	
Vracht	4.234	3.126	0	5.143	0	200	10.351	493	0	3.183	
Vervoer van passagiers	0	0	0	250	0	0	0	0	0	0	
Uitbetaling verzekering	0	0	0	0	0	0	0	0	4.095	3.396	
Verkoop van het schip	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Nettoresultaat	-5.416	9.484	-1.435	230	-8.846	-3.791	246	-7.080	409	13.320	
Resultaat in Vlaamse ponden	-903	1.581	-239	38	-1.474	-632	41	-1.180	68	2.220	
Rendement											
Return on Investment (ROI)	-10,6%	20,2%	-1,3%	0,2%	-8,5%	-3,7%	0,2%	-10,6%	0,6%	18,8%	
Postma ROI	-9,0%	16,1%	-1,1%	0,2%	-7,6%	-3,2%	0,2%	-9,4%	0,4%	15,5%	
Gemiddelde verkoopprijs slaven	204	249	314	336	292	307	624	271	276	341	
Gemiddelde inkooprijks slaven	90	62	176	145	153	128	177	116	72	100	

Resultaten per uitreding (in f)

Reis #	Geertuijda & Christina <i>Fregat, 106,5 last</i>							Grenadier <i>Fregat, 90,1 last</i>		
	4	5	1	2	3	4	5	7	1	2
Kapitein	Pruijmeljaar	Molder	Jacobs	Bakker	Dreijber	Noordhoek	Bakker	Kakom	Loo	Loo
Jaar aanvang	1763	1766	1767	1769	1771	1774	1776	1783	1741	1743
Reisduur in dagen	725	639	555	516	633	659	583	750	499	456
Reisduur in maanden	24	21	19	17	21	22	19	25	17	15
Aantal slaven ingekocht in West-Afrika	256	314	261	321	289	345	304	276	236	304
Aantal slaven verkocht in West-Indië	189	252	225	283	250	272	293	145	207	288
Sterftepercentage slaven	26%	20%	14%	12%	13%	21%	4%	47%	12%	5%
Afrikaanse bestemming	Guinea	Angola	Guinea	Angola	Guinea	Guinea	Guinea	Guinea	Guinea	Guinea
West-Indische hoofdbestemming	Suriname	Suriname	Essequibo, Suriname	Suriname	Curacao	Suriname, St. Eustatius	Suriname	Suriname	Suriname	Suriname
MCC scheepsboek										
<i>Investering</i>										
Schip en equipage tot in zee	26.400	30.060	55.650	48.450	46.620	48.000	44.580	46.320	28.470	20.040
Inkooprijks + onkosten cargazoenen	40.680	50.040	55.500	62.460	61.200	74.880	62.940	56.280	31.950	32.820
Totale investering	67.080	80.100	111.150	110.910	107.820	122.880	107.520	102.600	60.420	52.860
Thuiskomende onkosten	13.605	4.950	11.996	8.626	11.995	14.129	12.207	14.362	8.153	7.705
Onkosten op de retouren	2.853	2.926	4.534	4.037	5.542	7.616	7.946	8.694	4.464	12.600
Investering + latere kosten	83.539	87.976	127.680	123.574	125.357	144.625	127.673	125.656	73.037	73.165
Opbrengst retouren	64.059	76.521	105.018	107.685	69.496	120.310	118.057	74.698	55.215	88.854
Scheepswaarde einde reis	10.440	0	30.000	27.000	24.000	21.000	18.000	4.126	9.000	6.000
Resultaat	-9.039	-11.454	7.338	11.111	-31.862	-3.315	8.385	-46.832	-8.821	21.688
Winst- en verliesrekening per reis										
<i>Slavenhandel</i>										
Verkoop van slaven in West-Indië	59.945	70.526	108.960	107.347	77.206	86.380	100.189	60.375	44.765	76.323
Inkooprijks slaven	30.303	30.949	43.559	52.488	49.871	52.060	49.796	36.067	20.915	26.276
Brutomarge op slavenhandel	29.642	39.577	65.401	54.859	27.335	34.320	50.393	24.308	23.850	50.046
<i>Overige handel</i>										
Verkoop van ivoor, goud, peper, etc.	51	0	395	0	0	27.111	4.122	11.937	5.377	3.745
Inkooprijks van ivoor, goud, peper, etc.	100	11	230	0	0	8.265	1.804	3.951	3.831	574
Brutomarge op overige handel	-49	-11	164	0	0	18.847	2.319	7.986	1.546	3.171
Totale brutomarge	29.593	39.567	65.566	54.859	27.335	53.166	52.712	32.294	25.396	53.217
Afschrijving op het schip	-1.440	10.440	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	18.000	3.000	3.000
Afschrijving op geretourneerd cargazoenen	15	459	67	397	0	209	0	110	0	0
Nettomarge	31.018	28.668	62.499	51.462	24.335	49.958	49.712	14.184	22.396	50.217
<i>Operationele kosten</i>										
Victualien en overige equipagekosten	15.020	17.183	19.204	14.934	16.192	20.560	20.494	23.035	14.948	9.472
Premies cascoverzekering	830	832	1.297	1.669	1.686	1.555	1.085	2.252	834	825
Premies cargazoenv verzekering	1.114	1.236	1.413	1.305	1.425	1.707	2.143	3.566	1.659	1.471
Premies verzekering op retouren	1.354	0	0	0	831	574	1.703	1.164	0	0
Lonen	14.494	7.856	13.816	10.596	13.806	15.180	13.867	20.868	8.669	7.564
Bonussen (slavengeld en recognitiegeld)	1.342	1.822	2.481	2.951	1.800	2.354	3.166	1.260	2.880	4.876
Diverse onkosten	3.058	2.697	3.813	3.866	4.869	4.959	3.343	2.382	537	1.328
Onkosten op de retouren	158	77	94	13	2.471	3.859	2.541	1.499	1.584	7.724
Lastgeld WIC	3.601	3.445	4.526	4.526	4.526	4.526	4.526	4.526	4.015	4.195
Onkosten in West-Indië	1.934	2.702	6.398	2.488	6.838	3.713	7.392	4.267	1.386	1.623
Onkosten in West-Afrika	1.503	11.258	2.401	0	1.218	3.628	1.667	3.194	824	0
Totale kosten	44.406	49.107	55.444	42.349	55.663	62.615	61.926	68.014	37.336	39.078
Resultaat	-13.388	-20.439	7.055	9.113	-31.328	-12.657	-12.214	-53.830	-14.940	11.139
<i>Buitengewone resultaten</i>										
<i>1. Transferresultaat</i>										
Opbrengst verkoop wisselbrieven (e.a.)	58.525	67.808	104.413	107.400	0	63.405	44.178	51.673	43.973	79.914
Waarde wisselbrieven (e.a.) in West-Indië	58.525	67.808	104.413	106.013	0	63.500	44.178	50.655	44.069	75.100
Financieel resultaat	0	0	0	1.387	0	-94	0	1.017	-97	4.813
Verkoop van plantageproducten	92	0	0	0	67.558	28.742	68.484	8.534	0	0
Plantageproducten in ruil voor slaven	0	0	0	0	71.169	20.127	49.423	6.679	0	0
Resultaat op plantageproducten	92	0	0	0	-3.611	8.615	19.062	1.855	0	0
<i>2. Overige buitengewone resultaten</i>										
Incidentele verkopen in West-Indië	0	272	182	611	1.140	812	264	0	613	646
Vracht	3.134	0	0	0	1.938	10	1.273	0	5.602	5.089
Vervoer van passagiers	0	0	101	0	0	0	0	0	0	0
Uitbetaling verzekering	1.123	8.713	0	0	0	0	0	0	0	0
Verkoop van het schip	0	0	0	0	0	0	0	4.126	0	0
Nettoresultaat	-9.039	-11.454	7.338	11.111	-31.862	-3.315	8.385	-46.832	-8.822	21.688
Resultaat in Vlaamse ponden	-1.507	-1.909	1.223	1.852	-5.310	-552	1.397	-7.805	-1.470	3.615
Rendement										
Return on Investment (ROI)	-13,5%	-14,3%	6,6%	10,0%	-29,6%	-2,7%	7,8%	-45,6%	-14,6%	41,0%
Postma ROI	-10,8%	-13,0%	5,7%	9,0%	-25,4%	-2,3%	6,6%	-37,3%	-12,1%	29,6%
Gemiddelde verkoopprijs slaven	317	280	484	379	309	318	342	416	216	265
Gemiddelde inkooprijks slaven	118	99	167	164	173	151	164	131	89	86

Resultaten per uitreding (in f)

Reis #	Groot Prooijen			Guineesche Galleij			Haast U Langzaam			
	3	4	5	1	2	4	1	2	3	
	Roelofsen	Steenhof	Kerkhoven	Jansen	Bonrepo	Rien	Bonrepo	Menkenveld	Chatelain	Chatelain
Jaar aanvang	1745	1748	1751	1742	1743	1747	1740	1764	1769	1769
Reisduur in dagen	551	658	492	471	555	470	545	611	589	539
Reisduur in maanden	18	22	16	16	19	16	18	20	20	18
Aantal slaven ingekocht in West-Afrika	376	352	289	225	338	328	246	297	302	327
Aantal slaven verkocht in West-Indië	320	196	273	196	271	261	235	255	283	320
Sterftepercentage slaven	15%	44%	6%	13%	20%	20%	4%	14%	6%	2%
Afrikaanse bestemming	Guinea	Angola	Guinea	Guinea	Guinea	Angola	Guinea	Guinea	Angola	Angola
West-Indische hoofdbestemming	Suriname	Suriname	Berbice	Suriname	Suriname	Suriname	Suriname	Suriname	Suriname, St. Eustatius	Suriname
MCC scheepsboek										
<i>Investering</i>										
Schip en equipage tot in zee	17.448	21.564	19.122	31.440	21.390	23.580	22.890	48.120	49.140	47.430
Inkooprijks + onkosten cargazoenen	44.490	40.380	33.000	29.400	33.450	29.430	33.180	50.250	62.790	61.320
Totale investering	61.938	61.944	52.122	60.840	54.840	53.010	56.070	98.370	111.930	108.750
Thuiskomende onkosten	8.834	10.147	8.324	7.684	7.714	7.975	6.105	10.096	12.703	10.311
Onkosten op de retouren	1.953	1.794	3.424	4.858	3.885	2.132	3.394	852	4.825	7.413
Investering + latere kosten	72.724	73.885	63.870	73.381	66.440	63.117	65.569	109.317	129.458	126.474
Opbrengst retouren	93.190	33.033	68.730	56.446	51.645	62.579	52.010	77.822	90.226	138.713
Scheepswaarde einde reis	5.400	4.800	3.000	10.000	8.000	0	6.000	30.000	27.000	24.000
Resultaat	25.866	-36.052	7.860	-6.936	-6.795	-538	-7.559	-1.496	-12.232	36.239
Winst- en verliesrekening per reis										
<i>Slavenhandel</i>										
Verkoop van slaven in West-Indië	63.634	31.995	68.993	51.716	50.285	54.488	42.668	78.556	84.423	137.673
Inkooprijks slaven	21.473	27.361	24.416	23.075	25.878	17.894	19.958	35.859	45.509	43.182
Brutomarge op slavenhandel	42.161	4.634	44.577	28.641	24.407	36.594	22.709	42.697	38.914	94.491
<i>Overige handel</i>										
Verkoop van ivoor, goud, peper, etc.	25.120	0	0	12	1.442	538	0	0	0	0
Inkooprijks van ivoor, goud, peper, etc.	7.740	47	0	0	675	296	2.187	0	0	0
Brutomarge op overige handel	17.380	-47	0	12	766	242	-2.187	0	0	0
Totale brutomarge	59.541	4.587	44.577	28.653	25.174	36.836	20.522	42.697	38.914	94.491
Afschrijving op het schip	600	-2.400	1.800	2.000	2.000	7.200	600	3.000	3.000	3.000
Afschrijving op getrouweerd cargazoenen	0	0	71	4	2	9	-612	1.375	828	0
Nettomarge	58.942	6.987	42.706	26.649	23.172	29.627	20.534	38.322	35.086	91.491
<i>Operationele kosten</i>										
Victualien en overige equipagekosten	8.993	16.202	12.171	17.414	10.588	13.868	14.024	15.120	15.583	16.309
Premies cascoverzekering	1.185	1.564	920	1.426	0	902	1.100	0	1.657	1.664
Premies cargazoenv verzekering	2.447	1.924	1.149	2.191	1.471	2.704	1.818	1.109	1.117	1.863
Premies verzekering op retouren	929	0	0	0	0	0	0	0	939	0
Lonen	8.685	12.423	9.137	8.055	9.401	8.041	6.834	10.342	14.827	12.811
Bonussen (slavengeld en recognitiegeld)	0	1.274	2.779	2.646	2.454	1.670	2.546	510	2.288	6.026
Diverse onkosten	8.118	-1.672	2.912	-506	393	2.450	6.364	3.482	3.551	3.972
Onkosten op de retouren	1.953	119	646	2.212	1.432	462	848	89	1.599	11
Lastgeld WIC	4.015	4.417	4.015	4.010	4.010	4.010	3.312	4.214	4.214	4.214
Onkosten in West-Indië	3.093	1.882	426	1.523	1.927	1.926	1.049	3.193	2.452	2.741
Onkosten in West-Afrika	794	5.989	747	487	1.122	2.800	0	1.992	7.843	8.688
Totale kosten	40.212	44.121	34.900	39.455	32.797	38.833	37.894	40.050	56.068	58.299
Resultaat	18.730	-37.135	7.805	-12.806	-9.625	-9.206	-17.360	-1.729	-20.981	33.192
<i>Buitengewone resultaten</i>										
<i>1. Transferresultaat</i>										
Opbrengst verkoop wisselbrieven (e.a.)	60.795	31.887	68.480	50.676	48.777	53.612	42.346	76.155	53.039	138.163
Waarde wisselbrieven (e.a.) in West-Indië	60.541	31.378	68.542	50.731	48.698	53.534	42.332	76.155	53.039	135.667
Financieel resultaat	254	509	-62	-55	79	78	14	0	0	2.497
Verkoop van plantageproducten	0	0	145	0	0	0	3.767	0	36.752	0
Plantageproducten in ruil voor slaven	0	0	129	0	0	0	296	0	29.007	0
Resultaat op plantageproducten	0	0	15	0	0	0	3.471	0	7.746	0
<i>2. Overige buitengewone resultaten</i>										
Incidentele verkopen in West-Indië	0	-452	42	537	1.515	1.054	1.031	0	570	0
Vracht	6.883	996	0	5.388	1.236	4.608	5.285	132	435	0
Vervoer van passagiers	0	0	0	0	0	0	0	101	0	550
Uitbetaling verzekering	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verkoop van het schip	0	30	59	0	0	2.927	0	0	0	0
Nettoresultaat	25.866	-36.052	7.860	-6.936	-6.795	-538	-7.559	-1.496	-12.231	36.239
Resultaat in Vlaamse ponden	4.311	-6.009	1.310	-1.156	-1.132	-90	-1.260	-249	-2.039	6.040
Rendement										
Return on Investment (ROI)	41,8%	-58,2%	15,1%	-11,4%	-12,4%	-1,0%	-13,5%	-1,5%	-10,9%	33,3%
Postma ROI	35,6%	-48,8%	12,3%	-9,5%	-10,2%	-0,9%	-11,5%	-1,4%	-9,4%	28,7%
Gemiddelde verkoopprijs slaven	199	163	253	264	186	209	182	308	298	430
Gemiddelde inkooprijks slaven	57	78	84	103	77	55	81	121	151	132

Resultaten per uitreding (in f)

Reis #	Hof van Zeeland <i>Fregat, 114,4 last</i>				Jonge Willem <i>Fregat, 69,8 last</i>					
	4	5	6	7	5	1	2	3	4	5
Kapitein	Chatelain	Sprang	Kakom	Kakom	Moor	Noordhoek	Noordhoek	Noordhoek	Loef	Loef
Jaar aanvang	1770	1772	1772	1777	1732	1769	1771	1774	1774	1778
Reisduur in dagen	510	541	438	501	682	363	345	464	815	545
Reisduur in maanden	17	18	15	17	23	12	12	15	27	18
Aantal slaven ingekocht in West-Afrika	400	329	262	281	318	118	189	108	150	203
Aantal slaven verkocht in West-Indië	388	313	249	263	268	116	183	107	132	197
Sterftepercentage slaven	3%	5%	5%	6%	16%	2%	3%	1%	12%	3%
Afrikaanse bestemming	Angola	Angola	Guinea	Guinea	Angola	Guinea	Guinea	Guinea	Angola	Guinea
West-Indische hoofdbestemming	Essequibo	St. Eustatius	St. Eustatius	Suriname	Curacao	Suriname	Suriname, St. Eustatius	Suriname, St. Eustatius	Demerara, Essequibo	Suriname, Essequibo
MCC scheepsboek										
<i>Investering</i>										
Schip en equipage tot in zee	43.200	40.800	38.700	35.640	29.190	34.950	32.024	29.400	27.600	28.560
Inkooprijks + onkosten cargazoenen	68.022	76.080	59.150	58.200	41.730	34.650	39.840	32.580	46.920	51.300
Totale investering	111.222	116.880	97.850	93.840	70.920	69.600	71.864	61.980	74.520	79.860
Thuiskomende onkosten	12.198	10.346	8.525	10.200	9.282	5.078	5.530	6.558	13.235	11.687
Onkosten op de retouren	11.206	7.849	11.519	11.182	10.205	3.917	2.303	6.161	3.445	17.753
Investering + latere kosten	134.626	135.075	117.894	115.222	90.407	78.595	79.697	74.699	91.201	109.301
Opbrengst retouren	157.618	109.088	110.090	127.226	60.638	78.713	67.053	79.966	78.133	140.956
Scheepswaarde einde reis	21.000	18.000	15.000	12.000	12.000	18.000	15.000	12.000	9.000	6.000
Resultaat	43.991	-7.987	7.196	24.004	-17.769	18.118	2.357	17.268	-4.068	37.655
Winst- en verliesrekening per reis										
<i>Slavenhandel</i>										
Verkoop van slaven in West-Indië	160.600	106.548	82.329	90.862	44.903	56.000	67.347	36.240	58.116	108.544
Inkooprijks slaven	48.134	54.513	40.465	36.440	14.501	17.498	33.034	5.290	25.804	31.456
Brutomarge op slavenhandel	112.466	52.035	41.863	54.422	30.402	38.502	34.313	30.950	32.312	77.088
<i>Overige handel</i>										
Verkoop van ivoor, goud, peper, etc.	0	0	22.793	30.577	991	22.680	0	32.488	12.842	20.833
Inkooprijks van ivoor, goud, peper, etc.	0	0	8.011	11.290	559	10.604	0	9.676	4.993	10.608
Brutomarge op overige handel	0	0	14.782	19.287	432	12.076	0	22.812	7.849	10.226
Totale brutomarge	112.466	52.035	56.645	73.709	30.834	50.578	34.313	53.762	40.161	87.314
Afschrijving op het schip	3.000	3.000	3.000	3.000	4.800	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Afschrijving op geretourneerd cargazoenen	0	0	0	0	7	62	0	465	3.301	0
Nettomarge	109.466	49.035	53.645	70.709	26.027	47.516	31.313	50.298	33.859	84.314
<i>Operationele kosten</i>										
Victualien en overige equipagekosten	15.996	16.743	17.402	18.092	9.789	11.364	11.080	11.896	13.014	16.967
Premies cascoverzekering	1.382	1.108	1.108	562	1.868	1.382	1.385	1.108	1.108	650
Premies cargazoenvzekering	1.855	1.855	2.224	2.250	3.334	1.115	1.117	1.177	1.483	2.155
Premies verzekering op retouren	0	852	632	2.043	0	440	0	0	329	3.611
Lonen	12.311	12.578	10.351	12.295	9.639	6.457	6.914	8.154	14.184	12.652
Bonussen (slavengeld en recognitiegeld)	6.820	2.280	2.167	5.382	3.277	2.893	1.617	4.154	1.313	6.394
Diverse onkosten	5.096	4.546	2.934	3.564	16.775	1.673	3.004	3.059	2.753	2.603
Onkosten op de retouren	270	4.571	8.634	2.347	2.679	23	18	1.107	237	2.165
Lastgeld WIC	4.214	4.214	4.214	4.214	9.350	2.967	2.967	2.967	3.371	2.967
Onkosten in West-Indië	12.611	3.355	2.105	2.428	3.478	1.439	1.477	1.847	7.143	4.746
Onkosten in West-Afrika	10.460	11.264	934	874	1.639	750	379	328	698	2.311
Totale kosten	71.014	63.363	52.704	54.049	61.827	30.503	29.956	35.797	45.632	57.219
Resultaat	38.452	-14.328	942	16.660	-35.800	17.013	1.357	14.501	-11.773	27.095
<i>Buitengewone resultaten</i>										
<i>1. Transferresultaat</i>										
Opbrengst verkoop wisselbrieven (e.a.)	151.678	56.316	82.329	51.882	0	55.773	65.306	29.724	45.486	90.963
Waarde wisselbrieven (e.a.) in West-Indië	151.678	56.316	82.342	49.285	0	54.913	65.306	29.020	45.437	90.901
Financieel resultaat	0	0	-14	2.597	0	860	0	704	49	62
Verkoop van plantageproducten	0	52.772	78.700	44.449	59.456	0	1.747	12.237	10.204	19.989
Plantageproducten in ruil voor slaven	0	46.850	73.732	40.394	47.669	0	1.288	10.510	10.168	19.748
Resultaat op plantageproducten	0	5.923	4.968	4.055	11.787	0	459	1.727	36	241
<i>2. Overige buitengewone resultaten</i>										
Incidentele verkopen in West-Indië	304	418	1.200	375	6.244	145	541	336	3.213	896
Vracht	5.236	0	0	318	0	0	0	0	4.154	9.170
Vervoer van passagiers	0	0	100	0	0	100	0	0	253	190
Uitbetaling verzekering	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verkoop van het schip	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettoresultaat	43.991	-7.987	7.196	24.004	-17.769	18.118	2.357	17.268	-4.068	37.655
Resultaat in Vlaamse ponden	7.332	-1.331	1.199	4.001	-2.962	3.020	393	2.878	-678	6.276
Rendement										
Return on Investment (ROI)	39,6%	-6,8%	7,4%	25,6%	-25,1%	26,0%	3,3%	27,9%	-5,5%	47,2%
Postma ROI	32,7%	-5,9%	6,1%	20,8%	-19,7%	23,1%	3,0%	23,1%	-4,5%	34,5%
Gemiddelde verkoopprijs slaven	414	340	331	345	168	483	368	339	440	551
Gemiddelde inkooprijks slaven	120	166	154	130	46	148	175	49	172	155

Resultaten per uitreding (in f)

	Mercurius	Middelburgs Welvaren					Nieuwe Hoop			
	<i>Snauw, 68 last</i>	<i>Fregat, 88,6 last</i>					<i>Snauw, 81,6 last</i>			
Reis #	2	1	2	3	4	5	6	1	2	3
Kapitein	Stam	Kerkhoven	Kerkhoven	Mulder	Mulder	Mulder	Husson	Mulder	Mulder	Bouqie
Jaar aanvang	1753	1752	1754	1756	1758	1761	1762	1762	1764	1766
Reisduur in dagen	493	653	500	502	516	474	447	521	634	520
Reisduur in maanden	16	22	17	17	17	16	15	17	21	17
Aantal slaven ingekocht in West-Afrika	231	270	289	300	418	455	410	305	351	325
Aantal slaven verkocht in West-Indië	199	217	263	255	418	256	405	263	338	291
Sterftepercentage slaven	14%	20%	9%	15%	0%	44%	1%	14%	4%	10%
Afrikaanse bestemming	Guinea	Guinea	Guinea	Guinea	Angola	Angola	Angola	Guinea	Angola	Guinea
West-Indische hoofdbestemming	Suriname	Suriname	Suriname	Suriname	Suriname	Curacao	Curacao	Suriname, Essequibo, Curacao	Curacao	Suriname
MCC scheepsboek										
<i>Investering</i>										
Schip en equipage tot in zee	25.050	25.740	24.000	20.340	18.900	22.260	26.580	37.710	34.950	31.920
Inkoopprijs + onkosten cargazoenen	26.310	37.383	37.590	36.960	41.520	42.780	46.980	41.460	48.090	51.210
Totale investering	51.360	63.123	61.590	57.300	60.420	65.040	73.560	79.170	83.040	83.130
Thuiskomende onkosten	7.528	11.568	9.030	9.838	9.697	9.580	4.674	11.287	12.272	8.944
Onkosten op de retouren	3.650	3.130	3.090	3.488	14.280	7.490	5.439	7.993	6.393	5.870
Investering + latere kosten	62.538	77.821	73.710	70.626	84.397	82.111	83.673	98.450	101.704	97.944
Opbrengst retouren	43.922	78.641	72.594	71.460	111.794	98.521	112.803	73.700	80.270	95.700
Scheepswaarde einde reis	12.000	9.000	6.000	3.000	600	9.000	0	18.000	15.000	12.000
Resultaat	-6.616	9.820	4.884	3.834	27.998	25.410	29.130	-6.750	-6.435	9.756
Winst- en verliesrekening per reis										
<i>Slavenhandel</i>										
Verkoop van slaven in West-Indië	45.047	72.845	68.389	65.377	93.658	75.856	109.759	73.316	81.623	97.579
Inkoopprijs slaven	21.759	24.244	29.132	29.390	21.109	25.916	25.701	33.483	32.362	42.405
Brutomarge op slavenhandel	23.288	48.601	39.257	35.987	72.549	49.940	84.058	39.833	49.260	55.174
<i>Overige handel</i>										
Verkoop van ivoor, goud, peper, etc.	0	4.823	688	0	0	0	0	231	0	0
Inkoopprijs van ivoor, goud, peper, etc.	0	2.437	356	0	0	0	0	143	0	0
Brutomarge op overige handel	0	2.386	332	0	0	0	0	88	0	0
Totale brutomarge	23.288	50.987	39.589	35.987	72.549	49.940	84.058	39.922	49.260	55.174
Afschrijving op het schip	3.000	3.110	3.000	3.000	2.400	-8.400	9.000	3.000	3.000	3.000
Afschrijving op geretourneerd cargazoenen	1	-715	0	0	673	-399	-244	3	501	0
Nettomarge	20.287	48.593	36.589	32.987	69.476	58.740	75.302	36.919	45.759	52.174
<i>Operationele kosten</i>										
Victualien en overige equipagekosten	7.747	10.247	12.105	11.558	13.216	19.935	14.963	13.813	14.510	14.250
Premies cascoverzekering	1.100	1.374	1.374	1.354	1.200	670	831	1.109	1.135	1.408
Premies cargazoenvverzekering	1.289	1.503	1.503	1.309	1.799	1.199	1.114	1.173	1.131	1.119
Premies verzekering op retouren	0	0	0	0	2.498	1.217	1.772	2.619	2.627	564
Lonen	8.609	12.610	10.592	10.119	10.218	10.279	6.765	12.317	13.352	10.145
Bonussen (slavengeld en recognitiegeld)	1.458	2.782	2.084	1.980	6.660	3.776	2.916	2.470	2.734	3.439
Diverse onkosten	662	4.056	2.050	2.324	2.796	2.599	1.930	2.958	3.500	3.576
Onkosten op de retouren	91	349	757	775	5.122	2.497	752	3.251	1.032	11
Lastgeld WIC	3.152	4.399	4.190	4.923	4.190	4.190	3.766	3.468	3.468	3.468
Onkosten in West-Indië	1.237	1.439	1.517	1.758	5.034	2.954	2.789	2.441	1.685	2.655
Onkosten in West-Afrika	1.739	1.085	568	637	11.005	9.377	13.480	854	7.754	1.915
Totale kosten	27.083	39.843	36.738	36.738	63.738	58.692	51.078	46.471	52.927	42.550
Resultaat	-6.795	8.749	-149	-3.751	5.738	48	24.225	-9.552	-7.168	9.624
<i>Buitengewone resultaten</i>										
<i>1. Transferresultaat</i>										
Opbrengst verkoop wisselbrieven (e.a.)	43.810	72.081	66.926	63.875	25.541	14.759	59.559	21.289	43.313	95.700
Waarde wisselbrieven (e.a.) in West-Indië	43.804	71.991	66.926	63.875	25.541	14.759	59.529	21.967	43.059	95.568
Financieel resultaat	6	91	0	0	0	0	30	-678	254	132
Verkoop van plantageproducten	0	0	0	0	85.314	83.362	40.511	51.988	36.401	0
Plantageproducten in ruil voor slaven	0	0	0	0	64.199	58.724	45.492	49.051	36.781	0
Resultaat op plantageproducten	0	0	0	0	21.115	24.638	-4.981	2.938	-380	0
<i>2. Overige buitengewone resultaten</i>										
Incidentele verkopen in West-Indië	90	657	103	0	1.145	724	767	542	676	0
Vracht	83	320	4.731	7.585	0	0	0	0	183	0
Vervoer van passagiers	0	0	200	0	0	0	0	0	0	0
Uitbetaling verzekering	0	0	0	0	0	0	9.090	0	0	0
Verkoop van het schip	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettoresultaat	-6.616	9.817	4.884	3.834	27.998	25.410	29.130	-6.750	-6.435	9.756
Resultaat in Vlaamse ponden	-1.103	1.636	814	639	4.666	4.235	4.855	-1.125	-1.073	1.626
Rendement										
Return on Investment (ROI)	-12,9%	15,6%	7,9%	6,7%	46,3%	39,1%	39,6%	-8,5%	-7,7%	11,7%
Postma ROI	-10,6%	12,6%	6,6%	5,4%	33,2%	30,9%	34,8%	-6,9%	-6,3%	10,0%
Gemiddelde verkoopprijs slaven	226	336	260	256	224	296	271	279	241	335
Gemiddelde inkoopprijs slaven	94	90	101	98	51	57	63	110	92	130

Resultaten per uitreding (in f)

Reis #						Philadelphia				
	4	5	6	7	8	9	2	3	4	5
Kapitein	Boûque	Wilton	Wilton	Wilton	Goodwill	Loef	Menkenveld	Menkenveld	Menkenveld	Menkenveld
Jaar aanvang	1768	1770	1772	1775	1779	1783	1752	1754	1754	1758
Reisduur in dagen	476	492	711	690	456	652	573	456	432	443
Reisduur in maanden	16	16	24	23	15	22	19	15	14	15
Aantal slaven ingekocht in West-Afrika	262	260	214	258	298	215	230	251	308	337
Aantal slaven verkocht in West-Indië	249	237	177	229	282	202	215	243	286	260
Sterftepercentage slaven	5%	9%	17%	11%	5%	6%	7%	7%	7%	23%
Afrikaanse bestemming	Guinea	Guinea	Guinea	Guinea	Guinea	Guinea	Guinea	Guinea	Guinea	Guinea
West-Indische hoofdbestemming	Suriname	Suriname	St. Eustatius	Demerara	St. Eustatius	Demerara	Suriname	Suriname	Berbice	Suriname
MCC scheepsboek										
<i>Investering</i>										
Schip en equipage tot in zee	28.920	27.600	27.480	24.750	28.440	25.920	25.884	21.300	20.460	18.540
Inkooprijks + onkosten cargazoenen	46.260	45.480	49.500	54.610	45.780	46.440	32.662	34.860	38.220	37.800
Totale investering	75.180	73.080	76.980	79.360	74.220	72.360	58.546	56.160	58.680	56.340
Thuiskomende onkosten	9.542	10.669	11.026	11.530	8.917	11.467	9.794	7.958	7.523	8.577
Onkosten op de retouren	6.433	2.531	2.406	4.628	9.464	13.307	2.153	2.687	3.585	2.231
Investering + latere kosten	91.154	86.280	90.412	95.518	92.601	97.134	70.494	66.805	69.787	67.148
Opbrengst retouren	111.897	80.257	66.437	96.503	111.024	122.278	68.734	65.143	78.769	55.731
Scheepswaarde einde reis	9.000	7.200	5.400	3.000	3.000	4.508	9.000	6.000	3.000	3.000
Resultaat	29.742	1.177	-18.575	3.985	21.423	29.652	7.241	4.338	11.982	-8.417
Winst- en verliesrekening per reis										
<i>Slavenhandel</i>										
Verkoop van slaven in West-Indië	113.752	81.300	61.124	86.889	100.242	116.161	67.960	65.335	81.853	53.320
Inkooprijks slaven	38.195	37.246	36.843	41.071	33.715	31.696	23.383	26.899	29.480	29.632
Brutomarge op slavenhandel	75.557	44.054	24.281	45.818	66.528	84.465	44.577	38.436	52.373	23.688
<i>Overige handel</i>										
Verkoop van ivoor, goud, peper, etc.	0	0	6.971	8.619	7.043	8.314	1.853	0	744	516
Inkooprijks van ivoor, goud, peper, etc.	0	0	2.305	3.399	2.138	2.927	1.349	0	278	0
Brutomarge op overige handel	0	0	4.665	5.220	4.905	5.387	503	0	466	516
Totale brutomarge	75.557	44.054	28.946	51.038	71.433	89.852	45.081	38.436	52.839	24.204
Afschrijving op het schip	3.000	1.800	1.800	2.400	0	3.000	3.000	3.000	3.000	0
Afschrijving op geretourneerd cargazoenen	16	0	0	0	0	-52	127	-412	0	0
Nettomarge	72.541	42.254	27.146	48.638	71.433	86.904	41.954	35.848	49.839	24.204
<i>Operationele kosten</i>										
Victualien en overige equipagekosten	13.946	15.584	17.354	16.573	22.745	19.082	11.077	9.813	11.574	12.365
Premies cascoverzekering	1.414	1.212	1.285	881	880	1.643	1.406	1.113	1.418	1.206
Premies cargazoenv verzekering	1.158	1.121	1.143	2.395	2.775	3.094	1.315	1.289	1.428	1.475
Premies verzekering op retouren	0	0	569	408	3.913	0	0	0	0	0
Lonen	9.839	12.404	14.033	12.856	10.180	12.937	11.149	9.341	9.025	11.693
Bonussen (slavengeld en recognitiegeld)	5.285	1.706	1.274	2.268	4.716	4.269	0	2.290	3.211	1.858
Diverse onkosten	3.720	3.162	3.754	3.909	3.155	2.967	1.796	2.437	2.355	1.219
Onkosten op de retouren	10	12	237	314	1.479	2.560	109	397	373	373
Lastgeld WIC	3.468	3.468	3.626	3.468	3.468	3.468	4.087	3.678	3.678	3.678
Onkosten in West-Indië	3.065	2.412	3.235	6.286	5.636	8.761	3.481	1.703	3.297	1.586
Onkosten in West-Afrika	1.031	912	2.234	988	880	3.123	847	922	1.339	2.111
Totale kosten	42.937	41.992	48.743	50.347	59.828	61.904	35.267	32.983	37.699	37.564
Resultaat	29.604	262	-21.597	-1.709	11.604	25.000	6.687	2.866	12.140	-13.360
<i>Buitengewone resultaten</i>										
<i>1. Transferresultaat</i>										
Opbrengst verkoop wisselbrieven (e.a.)	111.852	80.257	19.369	72.966	38.130	101.368	66.349	64.148	77.975	51.830
Waarde wisselbrieven (e.a.) in West-Indië	111.852	79.342	19.368	73.031	38.130	114.038	66.253	63.885	78.174	50.018
Financieel resultaat	0	915	1	-65	0	-12.670	96	263	-199	1.812
Verkoop van plantageproducten	0	0	40.097	9.761	65.829	12.473	0	242	0	3.385
Plantageproducten in ruil voor slaven	0	0	37.210	9.761	56.317	0	0	0	0	254
Resultaat op plantageproducten	0	0	2.887	0	9.512	12.473	0	242	0	3.132
<i>2. Overige buitengewone resultaten</i>										
Incidentele verkopen in West-Indië	138	0	132	603	285	0	428	774	-10	0
Vracht	0	0	0	5.156	22	0	0	193	0	0
Vervoer van passagiers	0	0	0	0	0	0	29	0	50	0
Uitbetaling verzekering	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verkoop van het schip	0	0	0	0	0	4.849	0	0	0	0
Nettoresultaat	29.742	1.177	-18.576	3.985	21.423	29.652	7.241	4.338	11.981	-8.417
Resultaat in Vlaamse ponden	4.957	196	-3.096	664	3.571	4.942	1.207	723	1.997	-1.403
Rendement										
Return on Investment (ROI)	39,6%	1,6%	-24,1%	5,0%	28,9%	41,0%	12,4%	7,7%	20,4%	-14,9%
Postma ROI	32,6%	1,4%	-20,5%	4,2%	23,1%	30,5%	10,3%	6,5%	17,2%	-12,5%
Gemiddelde verkoopprijs slaven	457	343	345	379	355	575	316	269	286	205
Gemiddelde inkooprijks slaven	146	143	172	159	113	147	102	103	96	88

Resultaten per uitreding (in f)

Reis #	Prins Willem de Vijfde									
	6	7	8	2	3	4	5	6	7	8
Kapitein	Menkerveld	Wolff	Verdonk	Jacobs	Jacobs	Jacobs	Jacobs	Jacobs	Jacobs	Jacobs
Jaar aanvang	1760	1762	1763	1751	1753	1755	1757	1759	1761	1762
Reisduur in dagen	502	451	636	503	441	404	424	374	433	521
Reisduur in maanden	17	15	21	17	15	13	14	12	14	17
Aantal slaven ingekocht in West-Afrika	312	358	324	261	233	348	465	478	302	312
Aantal slaven verkocht in West-Indië	287	329	250	246	225	340	465	474	290	275
Sterftepercentage slaven	8%	8%	23%	6%	3%	2%	0%	1%	4%	12%
Afrikaanse bestemming	Guinea	Angola	Angola	Guinea	Guinea	Angola	Angola	Angola	Guinea	Guinea
West-Indische hoofdbestemming	Suriname	Curacao	Curacao	Suriname	Suriname	Curacao	Suriname	Suriname	St. Eustatius	Suriname
MCC scheepsboek										
<i>Investering</i>										
Schip en equipage tot in zee	19.980	19.800	24.390	29.496	24.720	25.176	22.230	25.500	22.500	18.990
Inkoopprijs + onkosten cargazoenen	37.320	41.010	41.640	32.190	30.060	53.100	44.580	44.220	41.040	49.800
Totale investering	57.300	60.810	66.030	61.686	54.780	78.276	66.810	69.720	63.540	68.790
Thuiskomende onkosten	10.337	8.076	9.396	7.772	8.145	8.137	7.741	8.405	9.331	10.960
Onkosten op de retouren	4.200	6.535	5.871	4.280	8.865	7.376	4.588	6.276	6.842	2.040
Investering + latere kosten	71.838	75.421	81.297	73.738	71.790	93.789	79.139	84.402	79.713	81.790
Opbrengst retouren	85.974	81.601	64.430	80.542	68.628	104.159	89.759	96.480	93.993	80.956
Scheepswaarde einde reis	0	7.950	7.200	12.000	9.000	6.000	3.000	0	0	9.234
Resultaat	14.136	14.130	-9.667	18.804	5.838	16.370	13.620	12.078	14.280	8.400
Winst- en verliesrekening per reis										
<i>Slavenhandel</i>										
Verkoop van slaven in West-Indië	84.821	90.256	54.603	81.056	65.800	88.385	90.148	92.799	88.156	79.647
Inkoopprijs slaven	27.789	30.412	26.947	24.124	24.906	32.887	33.483	33.604	32.866	40.030
Brutomarge op slavenhandel	57.032	59.844	27.656	56.932	40.894	55.499	56.665	59.196	55.290	39.616
<i>Overige handel</i>										
Verkoop van ivoor, goud, peper, etc.	4.234	0	0	69	0	0	0	0	0	0
Inkoopprijs van ivoor, goud, peper, etc.	1.332	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Brutomarge op overige handel	2.901	0	0	69	-1	0	0	0	0	0
Totale brutomarge	59.933	59.844	27.656	57.001	40.893	55.499	56.665	59.196	55.290	39.616
Afschrijving op het schip	3.000	-7.950	750	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	0	-9.234
Afschrijving op geretourneerd cargazoenen	63	118	5	81	11	68	1	1	1	0
Nettomarge	56.870	67.676	26.902	53.920	37.882	52.431	53.664	56.195	55.289	48.850
<i>Operationele kosten</i>										
Victualien en overige equipagekosten	14.249	18.452	14.074	11.994	10.241	13.134	12.870	19.299	19.075	15.747
Premies cascoverzekering	1.095	1.348	829	1.100	1.100	1.100	1.348	731	1.005	825
Premies cargazoenv verzekering	1.395	1.124	1.117	1.289	1.289	2.100	1.713	735	1.099	1.117
Premies verzekering op retouren	0	966	1.868	0	0	2.107	0	0	380	0
Lonen	11.890	7.596	10.067	8.557	9.092	10.176	9.084	10.515	11.671	12.820
Bonussen (slavengeld en recognitiegeld)	3.701	3.557	0	3.848	2.140	2.448	4.342	5.052	4.007	1.843
Diverse onkosten	2.447	3.745	3.351	2.065	1.939	4.427	932	3.192	3.501	3.284
Onkosten op de retouren	500	2.013	4.003	432	3.774	2.821	246	1.224	2.455	198
Lastgeld WIC	3.678	3.404	3.404	4.426	4.426	4.426	4.426	4.426	4.398	4.029
Onkosten in West-Indië	6.383	5.601	2.488	1.959	1.546	3.218	2.036	2.156	891	2.244
Onkosten in West-Afrika	1.157	2.205	7.185	714	760	2.831	4.562	2.981	0	1.898
Totale kosten	46.494	50.011	48.386	36.382	36.305	48.787	41.559	50.312	48.481	44.004
Resultaat	10.376	17.665	-21.485	17.538	1.577	3.644	12.105	5.883	6.808	4.846
<i>Buitengewone resultaten</i>										
<i>1. Transferresultaat</i>										
Opbrengst verkoop wisselbrieven (e.a.)	78.046	15.335	0	79.178	68.178	17.901	88.218	90.946	59.232	77.794
Waarde wisselbrieven (e.a.) in West-Indië	78.049	15.334	0	79.097	68.498	18.028	88.218	90.946	59.712	77.821
Financieel resultaat	-3	0	0	80	-320	-127	0	0	-481	-28
Verkoop van plantageproducten	0	65.785	63.348	0	0	78.935	0	0	34.749	0
Plantageproducten in ruil voor slaven	0	70.502	52.581	0	0	68.868	0	0	28.660	0
Resultaat op plantageproducten	0	-4.717	10.767	0	0	10.067	0	0	6.089	0
<i>2. Overige buitengewone resultaten</i>										
Incidentele verkopen in West-Indië	140	1.183	858	0	4.243	2.196	106	743	1.865	419
Vracht	3.623	0	194	1.185	338	591	1.410	5.452	0	3.163
Vervoer van passagiers	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uitbetaling verzekering	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verkoop van het schip	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettoresultaat	14.136	14.131	-9.665	18.804	5.838	16.370	13.620	12.078	14.281	8.400
Resultaat in Vlaamse ponden	2.356	2.355	-1.611	3.134	973	2.728	2.270	2.013	2.380	1.400
Rendement										
Return on Investment (ROI)	24,7%	23,2%	-14,6%	30,5%	10,7%	20,9%	20,4%	17,3%	22,5%	12,2%
Postma ROI	19,7%	18,7%	-11,9%	25,5%	8,1%	17,5%	17,2%	14,3%	17,9%	10,3%
Gemiddelde verkoopprijs slaven	296	274	218	329	292	260	194	196	304	290
Gemiddelde inkoopprijs slaven	89	85	83	92	107	95	72	70	109	128

Resultaten per uitreding (in f)

Reis #	Raadhuis van Middelburg				Standvastigheid		Vergenoegen			
	9	10	11	12	Fregat, 71,2 last		Fregat, 104,7 last			
Kapitein	Jacobs	Pieterse	Pieterse	Loef	Jol	Jol	Bredau	Goodwill	Goodwill	Bredau
Jaar aanvang	1764	1767	1769	1771	1741	1742	1790	1786	1788	1793
Reisduur in dagen	583	487	542	677	452	416	715	536	802	1369
Reisduur in maanden	19	16	18	23	15	14	24	18	27	46
Aantal slaven ingekocht in West-Afrika	238	340	377	313	272	252	231	386	266	393
Aantal slaven verkocht in West-Indië	221	333	288	309	231	226	220	364	207	349
Sterftepercentage slaven	7%	2%	24%	1%	15%	10%	5%	6%	22%	11%
Afrikaanse bestemming	Guinea	Angola	Angola	Angola	Guinea	Guinea	Guinea	Guinea	Guinea	Guinea, Angola
West-Indische hoofdbestemming	Suriname	Suriname	Suriname	St. Eustatius	Suriname	Suriname	Suriname	Suriname	Suriname	Suriname
MCC scheepsboek										
<i>Investering</i>										
Schip en equipage tot in zee	34.410	26.940	23.520	22.440	16.740	18.150	53.460	54.300	57.300	66.700
Inkoopprijs + onkosten cargazaoen	51.240	55.920	53.670	62.160	28.350	29.190	60.481	63.900	68.400	77.250
Totale investering	85.650	82.860	77.190	84.600	45.090	47.340	113.941	118.200	125.700	143.950
Thuiskomende onkosten	11.091	9.677	6.457	9.824	6.222	6.483	13.517	12.843	15.457	26.746
Onkosten op de retouren	1.624	2.763	2.977	24.355	3.908	2.946	4.114	10.001	4.045	13.620
Investering + latere kosten	98.365	95.300	86.624	118.779	55.221	56.769	131.572	141.043	145.203	184.317
Opbrengst retouren	81.624	92.561	86.932	96.400	51.634	50.585	107.345	160.769	92.917	144.386
Scheepswaarde einde reis	6.000	4.800	2.400	16.407	4.800	4.200	30.000	33.000	30.000	10.366
Resultaat	-10.741	2.061	2.708	-5.972	1.213	-1.985	5.773	52.725	-22.286	-29.565
Winst- en verliesrekening per reis										
<i>Slavenhandel</i>										
Verkoop van slaven in West-Indië	85.270	93.293	89.100	102.999	46.105	50.644	96.140	155.523	87.810	166.275
Inkoopprijs slaven	40.793	46.754	45.753	52.755	20.247	23.656	42.009	48.353	46.045	53.328
Brutomarge op slavenhandel	44.477	46.539	43.347	50.243	25.859	26.988	54.131	107.170	41.765	112.947
<i>Overige handel</i>										
Verkoop van ivoor, goud, peper, etc.	0	0	120	0	409	0	14.102	5.596	5.478	0
Inkoopprijs van ivoor, goud, peper, etc.	0	0	0	0	300	0	6.557	1.671	815	0
Brutomarge op overige handel	0	0	120	0	109	0	7.545	3.925	4.663	0
Totale brutomarge	44.477	46.539	43.467	50.243	25.967	26.988	61.676	111.094	46.428	112.947
Afschrijving op het schip	3.234	1.200	2.400	2.400	1.200	600	3.000	3.000	3.000	19.634
Afschrijving op geretourneerd cargazaoen	0	31	0	0	0	3	4	0	1.333	380
Nettomarge	41.243	45.308	41.067	47.843	24.767	26.386	58.672	108.094	42.095	92.933
<i>Operationele kosten</i>										
Victualien en overige equipagekosten	23.169	17.770	16.011	17.524	9.098	11.289	14.006	13.618	17.587	13.831
Premies cascoverzekering	1.125	1.105	832	832	551	825	4.864	3.038	4.980	18.267
Premies cargazaovenverzekering	1.865	1.673	1.301	1.301	1.374	1.471	5.682	4.061	6.739	12.925
Premies verzekering op retouren	0	0	0	1.410	0	0	1.290	3.317	1.604	0
Lonen	11.980	12.187	8.774	12.056	7.155	7.568	15.085	11.773	17.327	17.030
Bonussen (slavengeld en recognitiegeld)	1.584	2.318	2.074	2.225	3.095	2.684	8.909	8.909	1.519	2.513
Diverse onkosten	3.860	3.414	3.216	4.951	567	212	11.636	4.276	4.263	21.861
Onkosten op de retouren	40	445	12	19.560	813	262	318	597	547	11.108
Lastgeld WIC	4.029	4.029	4.029	4.029	3.383	3.383	0	4.449	1.483	0
Onkosten in West-Indië	3.139	1.810	2.627	11.503	811	1.019	3.916	3.625	5.564	30.385
Onkosten in West-Afrika	1.193	0	0	0	2.528	340	2.336	1.924	282	6.567
Totale kosten	51.984	44.749	38.876	75.391	29.375	29.053	61.600	59.588	61.896	134.486
Resultaat	-10.741	559	2.192	-27.548	-4.608	-2.667	-2.929	48.506	-19.801	-41.553
<i>Buitengewone resultaten</i>										
<i>1. Transferresultaat</i>										
Opbrengst verkoop wisselbrieven (e.a.)	82.438	92.227	86.812	0	45.824	49.410	93.205	136.690	63.143	126.163
Waarde wisselbrieven (e.a.) in West-Indië	82.438	90.725	86.296	0	45.861	49.625	93.205	136.592	63.459	126.163
Financieel resultaat	0	1.502	517	0	-38	-215	0	98	-316	0
Verkoop van plantageproducten	0	0	0	96.400	0	0	0	18.483	16.334	0
Plantageproducten in ruil voor slaven	0	0	0	92.986	0	0	0	14.362	19.203	0
Resultaat op plantageproducten	0	0	0	3.414	0	0	0	4.122	-2.870	0
<i>2. Overige buitengewone resultaten</i>										
Incidentele verkopen in West-Indië	0	0	0	552	568	0	720	0	589	1.617
Vracht	0	0	0	0	5.291	898	0	0	88	0
Vervoer van passagiers	0	0	0	0	0	0	700	0	0	0
Uitbetaling verzekering	0	0	0	13.763	0	0	7.282	0	24	0
Verkoop van het schip	0	0	0	3.847	0	0	0	0	0	10.366
Nettoresultaat	-10.741	2.061	2.708	-5.972	1.213	-1.985	5.773	52.725	-22.286	-29.571
Resultaat in Vlaamse ponden	-1.790	344	451	-995	202	-331	962	8.788	-3.714	-4.928
Rendement										
Return on Investment (ROI)	-12,5%	2,5%	3,5%	-7,1%	2,7%	-4,2%	5,1%	44,6%	-17,7%	-20,5%
Postma ROI	-10,9%	2,2%	3,1%	-5,0%	2,2%	-3,5%	4,4%	37,4%	-15,3%	-16,0%
Gemiddelde verkoopprijs slaven	386	280	309	333	200	224	437	427	424	476
Gemiddelde inkoopprijs slaven	171	138	121	169	74	94	182	125	173	136

Resultaten per uitreding (in f)

Reis #	Vigilantie	Vis	Vliegende Faam			Vrouw Johanna Cores				
	<i>Snauw, 82,2 last</i>	<i>Fregat, 107,9 last</i>	<i>Snauw, 67,4 last</i>			<i>Fregat, 79,4 last</i>				
	1	2	8	8	9	3	4	5	6	7
Kapitein	Machielsen	Sprang	Moor	Kakom	Kakom	Kluytjer	Tuijnman	Tuijnman	Tuijnman	Molder
Jaar aanvang	1778	1774	1756	1770	1772	1756	1758	1760	1762	1763
Reisduur in dagen	395	628	702	494	646	629	491	543	503	565
Reisduur in maanden	13	21	23	16	22	21	16	18	17	19
Aantal slaven ingekocht in West-Afrika	246	238	281	212	168	282	372	381	303	271
Aantal slaven verkocht in West-Indië	235	222	182	187	151	184	367	249	259	203
Sterftepercentage slaven	4%	7%	35%	12%	10%	35%	1%	35%	15%	25%
Afrikaanse bestemming	Guinea	Guinea	Guinea	Guinea	Guinea	Guinea	Angola	Angola	Guinea	Guinea
West-Indische hoofdbestemming	Suriname	Demerara, Essequibo	Suriname	Essequibo	Suriname	Suriname	Curacao	Curacao	Suriname, Curacao	Suriname
MCC scheepsboek										
<i>Investering</i>										
Schip en equipage tot in zee	40.740	34.800	25.080	21.900	20.400	23.460	22.020	17.940	19.140	25.350
Inkooprijks + onkosten cargazoenen	52.740	60.300	38.340	37.020	39.270	34.890	37.098	40.140	41.190	42.450
Totale investering	93.480	95.100	63.420	58.920	59.670	58.350	59.118	58.080	60.330	67.800
Thuiskomende onkosten	7.482	10.798	9.650	8.768	10.996	9.014	8.575	10.180	8.844	15.207
Onkosten op de retouren	5.536	5.065	47.007	3.931	3.060	1.518	9.306	6.039	3.641	1.412
Investering + latere kosten	106.498	110.963	120.077	71.619	73.726	68.882	77.000	74.299	72.814	84.420
Opbrengst retouren	98.367	106.590	97.349	74.198	68.098	39.404	141.997	87.753	91.834	63.921
Scheepswaarde einde reis	24.000	9.000	9.000	3.000	2.478	6.000	3.000	0	7.200	6.600
Resultaat	15.869	4.627	-13.728	5.579	-3.150	-23.478	67.997	13.454	26.220	-13.898
Winst- en verliesrekening per reis										
<i>Slavenhandel</i>										
Verkoop van slaven in West-Indië	77.159	83.723	47.481	75.404	57.192	40.342	115.473	67.516	86.080	64.855
Inkooprijks slaven	31.802	41.647	30.773	30.111	28.519	27.302	19.233	28.093	35.927	35.411
Brutomarge op slavenhandel	45.357	42.076	16.708	45.293	28.673	13.040	96.240	39.423	50.153	29.444
<i>Overige handel</i>										
Verkoop van ivoor, goud, peper, etc.	23.019	19.748	0	167	8.015	175	0	0	0	0
Inkooprijks van ivoor, goud, peper, etc.	11.260	8.566	0	67	2.756	0	0	0	0	0
Brutomarge op overige handel	11.759	11.182	0	99	5.259	175	0	0	0	0
Totale brutomarge	57.116	53.258	16.708	45.392	33.932	13.215	96.240	39.423	50.153	29.444
Afschrijving op het schip	3.000	33	3.000	0	522	3.000	3.000	3.000	-7.200	600
Afschrijving op geretourneerd cargazoenen	0	0	0	19	0	0	1.353	46	0	1
Nettomarge	54.116	53.226	13.708	45.373	33.411	10.215	91.887	36.378	57.353	28.844
<i>Operationele kosten</i>										
Victualiën en overige equipagekosten	10.394	22.582	10.486	16.430	15.199	11.493	12.819	11.776	15.767	15.831
Premies cascoverzekering	1.517	1.385	1.418	1.092	825	1.468	1.340	1.095	1.346	835
Premies cargazoenv verzekering	3.023	1.670	1.469	1.101	1.109	1.469	1.469	1.407	1.118	1.494
Premies verzekering op retouren	0	569	71	0	0	0	3.406	1.577	74	0
Lonen	10.126	12.320	10.372	9.545	11.794	11.105	9.513	11.754	10.317	11.738
Bonussen (slavengeld en recognitiegeld)	4.142	1.787	1.310	1.773	1.073	1.325	2.642	2.299	3.539	1.401
Diverse onkosten	2.286	4.883	2.370	2.530	3.603	2.396	3.985	2.907	1.252	7.409
Onkosten op de retouren	622	1.003	991	186	74	193	3.258	2.164	102	11
Lastgeld WIC	3.494	4.569	3.410	3.013	3.013	3.834	3.653	3.653	3.372	3.372
Onkosten in West-Indië	2.427	1.832	1.837	6.706	2.173	1.418	2.457	1.455	0	804
Onkosten in West-Afrika	846	636	1.307	869	1.018	495	8.061	0	0	0
Totale kosten	38.878	53.236	35.040	43.246	39.880	35.194	52.601	40.086	36.887	42.894
Resultaat	15.238	-10	-21.333	2.127	-6.469	-24.979	39.286	-3.708	20.466	-14.050
<i>Buitengewone resultaten</i>										
<i>1. Transferresultaat</i>										
Opbrengst verkoop wisselbrieven (e.a.)	72.920	82.343	90.354	70.841	56.315	37.728	54.659	16.100	83.105	63.917
Waarde wisselbrieven (e.a.) in West-Indië	72.920	82.111	89.748	70.841	56.000	37.728	55.790	16.026	86.080	63.917
Financieel resultaat	0	232	606	0	315	0	-1.131	74	-2.975	0
Verkoop van plantageproducten	2.429	0	0	0	920	1.197	87.069	67.123	0	0
Plantageproducten in ruil voor slaven	2.108	0	0	0	853	0	59.559	50.899	0	0
Resultaat op plantageproducten	321	0	0	0	68	1.197	27.509	16.224	0	0
<i>2. Overige buitengewone resultaten</i>										
Incidentele verkopen in West-Indië	311	0	6	262	91	0	2.336	866	0	152
Vracht	0	4.405	3.419	3.190	2.848	304	0	0	6.135	0
Vervoer van passagiers	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uitbetaling verzekering	0	0	3.576	0	0	0	0	0	2.595	0
Verkoop van het schip	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettoresultaat	15.869	4.627	-13.726	5.579	-3.148	-23.478	68.000	13.456	26.220	-13.898
Resultaat in Vlaamse ponden	2.645	771	-2.288	930	-525	-3.913	11.333	2.243	4.370	-2.316
Rendement										
Return on Investment (ROI)	17,0%	4,9%	-21,6%	9,5%	-5,3%	-40,2%	115,0%	23,2%	43,5%	-20,5%
Postma ROI	14,9%	4,2%	-11,4%	7,8%	-4,3%	-34,1%	88,3%	18,1%	36,0%	-16,5%
Gemiddelde verkoopprijs slaven	328	377	261	403	379	219	315	271	332	319
Gemiddelde inkooprijks slaven	129	175	110	142	170	97	52	74	119	131

Resultaten per uitreding (in f)

Reis #	Welmeenende			Zanggodin			Zeemercuur			
	8	9	10	Snauw, 68,9 last			Snauw, 68,3 last			Fregot, 109,7 last
Kapitein	Mulder	Sap	Sap	Haijen	Haijen	Haijen	Sprang	Sprang	Hoff	Kakom
Jaar aanvang	1766	1769	1771	1769	1770	1773	1768	1770	1773	1787
Reisduur in dagen	613	524	504	371	547	402	622	540	725	873
Reisduur in maanden	20	17	17	12	18	13	21	18	24	29
Aantal slaven ingekocht in West-Afrika	249	226	212	196	261	203	67	162	127	270
Aantal slaven verkocht in West-Indië	218	215	148	194	239	192	45	153	101	98
Sterftepercentage slaven	12%	5%	30%	1%	8%	5%	33%	6%	20%	64%
Afrikaanse bestemming	Guinea	Guinea	Guinea	Guinea	Angola	Guinea	Guinea	Guinea	Guinea	Guinea
West-Indische hoofdbestemming	Suriname	Suriname	Essequibo	Suriname	Suriname	Essequibo	Suriname	Suriname	St. Eustatius	Suriname
MCC scheepsboek										
<i>Investering</i>										
Schip en equipage tot in zee	29.310	24.990	22.740	21.450	19.860	20.640	29.820	28.560	24.960	56.800
Inkooprijks + onkosten cargazoenen	44.652	47.070	45.000	33.180	41.880	36.300	35.880	36.810	31.140	66.708
Totale investering	73.962	72.060	67.740	54.630	61.740	56.940	65.700	65.370	56.100	123.508
Thuiskomende onkosten	11.594	9.681	10.111	5.969	7.663	5.933	8.736	9.607	15.328	16.809
Onkosten op de retouren	52.771	2.687	3.775	4.398	2.339	2.609	2.523	2.101	1.711	13.425
Investering + latere kosten	138.326	84.428	81.626	64.998	71.742	65.482	76.959	77.078	73.140	153.742
Opbrengst retouren	118.245	87.151	48.420	80.017	59.650	67.225	71.258	58.917	52.976	69.102
Scheepswaarde einde reis	4.800	2.400	2.937	6.000	5.400	2.580	12.000	9.000	0	36.000
Resultaat	-15.281	5.123	-30.269	21.019	-6.693	4.323	6.299	-9.161	-20.164	-48.640
Winst- en verliesrekening per reis										
<i>Slavenhandel</i>										
Verkoop van slaven in West-Indië	72.281	87.178	51.025	80.000	60.800	70.175	16.750	48.406	26.678	44.816
Inkooprijks slaven	37.451	36.096	35.615	26.574	29.046	29.108	5.458	25.693	9.022	40.759
Brutomarge op slavenhandel	34.830	51.081	15.410	53.426	31.754	41.067	11.292	22.713	17.656	4.057
<i>Overige handel</i>										
Verkoop van ivoor, goud, peper, etc.	0	0	0	0	0	0	50.022	16.053	15.579	7.492
Inkooprijks van ivoor, goud, peper, etc.	16	0	0	0	0	0	22.571	4.859	6.187	4.507
Brutomarge op overige handel	-16	0	0	0	0	0	27.451	11.194	9.392	2.985
Totale brutomarge	34.813	51.081	15.410	53.426	31.754	41.067	38.743	33.907	27.048	7.043
Afschrijving op het schip	1.800	2.400	2.400	-2.847	600	2.820	3.000	3.000	9.000	6.000
Afschrijving op getrouweerd cargazoenen	562	487	87	0	134	0	421	39	4.766	876
Nettomarge	32.451	48.194	12.924	56.273	31.020	38.247	35.323	30.867	13.282	166
<i>Operationele kosten</i>										
Victualien en overige equipagekosten	20.091	17.390	17.661	16.115	11.321	13.063	12.352	14.064	13.005	7.574
Premies cascoverzekering	830	830	817	830	817	817	1.108	1.108	886	9.304
Premies cargazoenvzekering	1.486	1.301	1.470	1.117	1.101	1.100	1.301	1.117	1.117	6.277
Premies verzekering op retouren	0	0	0	0	0	0	758	191	0	2.119
Lonen	11.582	11.593	11.686	7.074	9.121	7.309	9.827	10.496	13.191	17.619
Bonussen (slavengeld en recognitiegeld)	1.570	1.805	840	3.742	0	2.020	418	918	916	763
Diverse onkosten	3.296	3.723	3.526	2.120	2.965	2.656	2.450	3.972	2.857	6.201
Onkosten op de retouren	10	11	14	16	11	15	1.180	341	440	10.543
Lastgeld WIC	3.372	3.372	3.372	2.928	2.928	2.928	2.901	2.901	2.901	1.554
Onkosten in West-Indië	2.856	2.617	5.830	1.842	4.554	3.776	965	1.625	7.305	1.733
Onkosten in West-Afrika	1.287	1.651	1.164	977	6.256	807	124	978	2.992	2.154
Totale kosten	46.379	44.293	46.380	36.761	39.074	34.492	33.383	37.711	45.608	65.840
Resultaat	-13.928	3.901	-33.456	19.512	-8.055	3.754	1.940	-6.843	-32.327	-65.673
<i>Buitengewone resultaten</i>										
<i>1. Transferresultaat</i>										
Opbrengst verkoop wisselbrieven (e.a.)	117.333	86.116	48.316	79.517	59.165	67.225	15.921	42.864	29.984	25.070
Waarde wisselbrieven (e.a.) in West-Indië	117.333	84.894	48.316	78.510	58.037	67.225	15.497	46.321	28.834	25.070
Financieel resultaat	0	1.222	0	1.007	1.128	0	424	-3.458	1.151	0
Verkoop van plantageproducten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16.690
Plantageproducten in ruil voor slaven	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17.583
Resultaat op plantageproducten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-893
<i>2. Overige buitengewone resultaten</i>										
Incidentele verkopen in West-Indië	124	0	250	0	234	369	0	0	5.953	371
Vracht	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5.143
Vervoer van passagiers	101	0	0	500	0	200	0	0	0	0
Uitbetaling verzekering	-1.578	0	0	0	0	0	3.935	1.140	2.135	12.412
Verkoop van het schip	0	0	2.937	0	0	0	0	0	2.924	0
Nettoresultaat	-15.281	5.123	-30.269	21.019	-6.693	4.323	6.299	-9.161	-20.164	-48.640
Resultaat in Vlaamse ponden	-2.547	854	-5.045	3.503	-1.115	721	1.050	-1.527	-3.361	-8.107
Rendement										
Return on Investment (ROI)	-20,7%	7,1%	-44,7%	38,5%	-10,8%	7,6%	9,6%	-14,0%	-35,9%	-39,4%
Postma ROI	-11,0%	6,1%	-37,1%	32,3%	-9,3%	6,6%	8,2%	-11,9%	-27,6%	-31,6%
Gemiddelde verkoopprijs slaven	332	405	345	412	254	365	372	316	264	457
Gemiddelde inkooprijks slaven	150	160	168	136	111	143	81	159	71	151

Resultaten per uitreding (in f)

	Zorg	
	Fregat, 106,8 last	
Reis #	2	1
Kapitein	Zell	Noordhoek
Jaar aanvang	1791	1777
Reisduur in dagen	767	644
Reisduur in maanden	26	21
Aantal slaven ingekocht in West-Afrika	174	246
Aantal slaven verkocht in West-Indië	170	231
Sterftepercentage slaven	2%	6%
Afrikaanse bestemming	Guinea	Guinea
West-Indische hoofdbestemming	Demerara	Suriname
MCC scheepsboek		
<i>Investing</i>		
Schip en equipage tot in zee	60.660	54.000
Inkooprijks + onkosten cargazoenen	51.240	62.400
Totale investering	111.900	116.400
Thuiskomende onkosten	16.021	14.128
Onkosten op de retouren	1.240	9.287
Investering + latere kosten	129.161	139.816
Opbrengst retouren	89.299	110.999
Scheepswaarde einde reis	30.000	33.000
Resultaat	-9.861	4.184
Winst- en verliesrekening per reis		
<i>Slavenhandel</i>		
Verkoop van slaven in West-Indië	99.180	76.953
Inkooprijks slaven	36.324	35.745
Brutomarge op slavenhandel	62.856	41.208
<i>Overige handel</i>		
Verkoop van ivoor, goud, peper, etc.	4.468	29.794
Inkooprijks van ivoor, goud, peper, etc.	2.012	13.643
Brutomarge op overige handel	2.456	16.151
Totale brutomarge	65.312	57.359
Afschrijving op het schip	-380	3.000
Afschrijving op geretourneerd cargazoenen	675	1.851
Nettomarge	65.016	52.508
<i>Operationele kosten</i>		
Victualiën en overige equipagekosten	24.289	13.603
Premies cascoverzekering	5.130	3.020
Premies cargazoenvzekering	5.130	2.372
Premies verzekering op retouren	16	1.260
Lonen	17.238	15.660
Bonussen (slavengeld en recognitiegeld)	1.224	2.834
Diverse onkosten	4.998	4.363
Onkosten op de retouren	0	4.075
Lastgeld WIC	0	4.539
Onkosten in West-Indië	14.557	7.629
Onkosten in West-Afrika	2.006	1.015
Totale kosten	74.588	60.371
Resultaat	-9.572	-7.863
<i>Buitengewone resultaten</i>		
<i>1. Transferresultaat</i>		
Opbrengst verkoop wisselbrieven (e.a.)	83.628	44.069
Waarde wisselbrieven (e.a.) in West-Indië	85.139	41.669
Financieel resultaat	-1.511	2.400
Verkoop van plantageproducten	121	27.921
Plantageproducten in ruil voor slaven	83	30.669
Resultaat op plantageproducten	39	-2.748
<i>2. Overige buitengewone resultaten</i>		
Incidentele verkopen in West-Indië	1.183	2.799
Vracht	0	9.195
Vervoer van passagiers	0	400
Uitbetaling verzekering	0	0
Verkoop van het schip	0	0
Nettoresultaat	-9.861	4.183
Resultaat in Vlaamse ponden	-1.644	697
Rendement		
Return on Investment (ROI)	-8,8%	3,6%
Postma ROI	-7,6%	3,0%
Gemiddelde verkoopprijs slaven	583	333
Gemiddelde inkooprijks slaven	209	145

Bijlage C: Diverse tabellen

Tabel C-1: Gemiddelde verkoopprijs van slaven op MCC-reizen

Periode	Suriname <i>f</i>	Essequibo/ Demerara <i>f</i>	Berbice <i>f</i>	Curaçao <i>f</i>	Sint Eustatius <i>f</i>
1741-1745	225				
1746-1750	186				
1751-1755	287		253	260	
1756-1760	222	261		270	276
1761-1765	327			268	304
1766-1770	358	409			
1771-1775		385	314	309	299
1776-1780	331				324
1781-1785	496				
1786-1790	429				
1791-1795	476	604			

Bron: NL-MdbZA, MCC scheepsboeken. Het betreft de gemiddelde verkoopprijs per hoofd voor 79 slavenreizen. Lege velden betekenen dat de MCC in die periode geen slavenreis naar die kolonie verzorgde.

Tabel C-2: Brutomarges per verkochte slaaf op slavenreizen naar Loango-Angola en Guinea

Periode	Loango- Angola <i>f</i>	Guinea <i>f</i>
1730-1745	122	137
1746-1750	120	
1751-1755	165	185
1756-1760	181	158
1761-1765	184	197
1766-1770	201	253
1771-1775	167	202
1776-1780		217
1781-1785		357
1786-1790		279
1791-1795	341	411

Bron: NL-MdbZA, scheepsboeken.

Tabel C-3: Bestemmingen Walcherse slavenreizen per kantoor, 1760-1779

Rederij	Thuishaven	Aantal uitredingen	Afrikaanse hoofdbestemming			Amerikaanse hoofdbestemming			
			Guinea	Loango-Angola	Onbekend	Suriname	Essequibo/Demerara	Berbice	Overig/onbekend
Commercie Compagnie	Middelburg	62	43	19		32	11	2	17
De Bruijn & De Smit	Middelburg	14	4	1	9	3	7		4
Bourse de Superville & Smith	Middelburg	8		8		7			1
Onbekend	Middelburg	4			4				4
Van Nederveen	Middelburg	4	1		3	3			1
Van Nederveen, De Bruijn & De Smit	Middelburg	4	1		3	3			1
Grymalla & Herklots	Middelburg	2	1		1	1	1		1
Ballot	Middelburg	1			1	1			
Swart	Vlissingen	30	3	20	7	24	1	1	4
Kroef	Vlissingen	25	7	9	9	20			5
Snouck Hurgronje & Louysen	Vlissingen	23	2	11	10	9	5		9
Van der Woordt	Vlissingen	16		8	8	7	1	2	6
Thobiasen Wulphert	Vlissingen	15		14	1	8	1	1	5
De Zitter	Vlissingen	13	1	3	9	10		2	1
Moyse & Van der Woordt	Vlissingen	12		11	1	8		2	2
Bovel	Vlissingen	9	1	2	6	1		2	6
Bovel & De Loose	Vlissingen	7		3	4	3	2		2
Helleman, van Houte & Eijkelborg	Vlissingen	4		4		1	1		2
Van Dijkje	Vlissingen	3			3	2	1		
Van Dijkje & Landrij	Vlissingen	2			2	2			
Barends	Vlissingen	1		1		1			
Rochussen	Vlissingen	1			1	1			

Bron: TSTD.